

ВИДАЄ
СОІУЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Вересень

8

September

1959

Із попису дітей укр. школи на Пряшівщині

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XVI ВЕРЕСЕНЬ Ч. 8

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекилія Гардецька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Марта Тарнавська і Марія Юрквич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата в США й Канаді
від січня 1959 \$4.00

Піврічна передплата \$2.50

Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.

Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.

Річна передплата у Франції 900 фр.

Поодинокое число 40 центів

OUR LIFE

VOL. XVI. SEPTEMBER No. 8

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single copy 40c.

Зміст:

Г. Черінь: Весілля

Джерело сили

М. Біляк: Наша мати, як виховниці

Книжка про вчительок

Д-р Н. Василенко-Полонська: Євпрак-
сія-Адельгайда, князівна київська,
царева німецька

Д-р І. Нітефор: До проблеми дитини
емігранта

М. Понеділок: Ай-яй-яй!

Рута: Нарешті по вакаціях

Л. Б.: Серед наших студенток

В. Охримович: Чортівський млин

Л. Б.: Постаті Конгресу

Дилікатка: Поконвенційні образи

Гурток „Наша Батьківщина“

М. Біляк: Організаційний звіт СФУЖО

Із Студ. Днів СФУЖО в Торонті

Літ. нагорода Марусі Бек

Із життя наших Централь

Ч. Ч.: Печиво

Тітка Христина: Як водиться?

Із вишиваних вечерниць у Філадельфії

Л. Бачинський: Розповідь лісничого

Вуйко Квак: Як пташки будують
гніздечка?

Вісті з Централі

Резолюції XII Конвенції США

При громадській роботі

О. Керч: Вулька

На обгортці:

На пописі самодіяльності українських
шкіл Пряшівщини. Дітвора у танку.

SPIRIT OF FLAME

Твори Лесі Українки англійською мовою. — Ціна \$5.00.

Замовляти в Централі США.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА

КООПЕРАТИВА

„Самопоміч“

у Філадельфії

— поширює ідею систематичної
ощадности

— сприяє й допомагає в розбудові
нашого промислу й торгівлі

PHILADELPHIA

“SELFRELIANCE”

FEDERAL CREDIT UNION

813 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

Tel. WA 2-1354

Haro's

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ КВІТІВ

Галини Чучкевич

4422 Pearl R, Cleveland 9, Ohio

Квіти на всі okazji,
зрізвані й вазонкові,
тропікальні рослини,
кераміка.

Даємо зелені значки

“Eagle Stamps”

Телефон: FL 1-5119 і SH 1-4016

Повідомляємо оцим, як і нераз
перед тим, що оці відмічення в плат
при адресах друкарня переводить
раз на три місяці. Отже прохаємо
не тривожитись, коли вплата не
відмічена зараз слідуєчого місяця.

ЩОДНЯ МОЖЕТЕ ЗАЙТИ ДО
КООП. „САМОПОМІЧ“

Від недавна наша кредитова ко-
оператива розбудувала своє уря-
дування. Окрім центрального бю-
ра при Френклін вул. у Філадельфії
відкрила ще дві філії у різних діль-
ницях міста. Тепер можете кож-
ного дня (окрім понеділка) вло-
жити гроші або старатись за по-
зичку.

Кредитова кооператива на вул.
Френкліна є відкрита:

Вівторок від 9—12 год.

Середа від 3—9 год.

Четвер від 9—12 год.

П'ятниця від 3—9 год.

Субота від 9—1 год.

„САМОПОМІЧ“ на півночі є
відкрита:

У бюрі Рогача, 1321 Ліндлей
Евеню — вівторок, від 7—9 год.

„САМОПОМІЧ“ на заході міста
є відкрита:

В Укр. Гор. Клюбі при 23-тій і
Бравн — четвер від 7—9 год.

ВЕСІЛЛЯ

Вийшла я на життєву дорогу,
На щасливий і довічний шлюб
З вибранцем моїм, посланим Богом,
Що мені лицем і серцем люб.

Вже за стіл весільний гості сіли,
Щастя зичать і з роси, й з води . . .
В шлюбних шатах, наче голуб білий,
Біля мене князь мій молодий.

Гримнула музика бурним маршем,
Свічі світять і підносять чару!
Всі сміються, і боярин старший
Залюбивсь в свою вродливу пару.

Щастя, як вино, повз вінця плеще,
Та й нащо здалась на нього мірка?
Це ж весілля! Веселіще де ще?
І гукають знову: „Гірко! Гірко!!!“

Тільки хтось іще в кутку сумує,
Відцуравшись сміху і забав,
І здається — жаль якийсь йому є,
Що утратив те, чого й не мав.

Розумію я його, звичайно:
Те, що втратив, нам дорожче вдвічі.
Може хто й за князем тужить тайно —
Та для нас одних весільні свічі!

В цім була Господня й наша воля,
Бути мусить саме так, як є.
Нам удвох судилась спільна доля —
Інші ж хай знайдуть собі своє!

Хай же хмелем піниться весілля!
Мій зі мною любий чоловік.
Інші ж хай того шукають зілля,
Щоб забути нас уже навик.

Ганна Черінь

Джерело сили

Нещодавно прочитали ми в „Сучасній Україні“ з 26. липня 1959 статтю Дарії Ребет п. н. „Жива сила народу“. Авторка дає в ній синтезу ділових постанов Конгресу СФУЖО і підкреслює активність і живучість жіночого первня в нашому суспільстві.

Ми дуже вдячні авторці за це твердження. Вона глибоко відчула сили, що дрімають у цьому ще не гаразд усвідомленому громадському комплексі. І старається дати у своїх підсумках багато матеріялу для праці жіночих організацій у майбутньому.

У чому джерело цієї сили? Коли хочемо відповісти на це завдання, треба вернутись до основного призначення жінки — до її біологічної функції у продовженні роду людського. Вже це одне — народження й виховання дитини розвинуло в жінки чуттєві й порядкуючі прикмети. Вона звикла дбати й порядкувати, вона терпелива й вибачлива. І в цих напрямних жіночої вдачі лежить її велика сила.

Бо ж ці свої родинні прикмети вона переносить також на суспільство. У ньому жіноцтво зберігає й закріплює різні цінності. Чи це будуть релігійні практики й обря-

ди чи чистота й багатство рідної мови. У щоденному бігу життя цього навіть не завважається. Але в хвилині загрози чи занепаду українська жінка відстоює вперто різні цінності. Пригадаймо собі тільки високу мораль українського села навіть у важкому кріпацькому побуті! Розгульному життю панських дворів вона протиставила суворі прагматичні звичаї, відчуваючи, що в них лежить правда і сила. Або розгляньмо вклад її в народне мистецтво, що втішало душу і прикрашувало сірі будні нашого народу. Те, що наша провідна верства занехала, як „стародавнє“, вона підняла і розвинула в високу майстерність. Чи не промовив у душі української жінки державницький інстинкт, що може й несвідомо велів їй іти тим шляхом?

А тепер Дарія Ребет пригадала знов цю прикмету, назвавши її „живучою силою народу“. Вона дійсно проявляє себе в наших поселеннях, дарма, що не-голосними заявами і кличами. Але жіноча рука діє всюди й певно. Там де кризь наше суспільство проходить розлад ворожнечі, вона діє злагоднююче. Там де занепадає громадське

життя через втечу і зневіру, там вона відбудовує його своїми скромними заходами. Вогонь її душі горить рівним полум'ям для тієї самої справи і в світлі його загоряється й те, що холоне чи попеліє. От хочби приклад недавнього нашого Конгресу! Без великого галасу й шуму наше жіноцтво зорганізувало його й доказало, що ми здібні на таке діло. Що можна зібрати жіноцтво різних країн і груп для спільної маніфестації наших сил. Може воно покаже шлях і іншим?

А цього тепер пекуче потрібно. Переживаємо в міжнародній політиці переломову хвилину. Відвідини Хрущова в ЗДА — це початок нової фази, що її приймає холодна війна. З тривогою спостерігаємо нові напрямні, що їх вона принесе й для нас. Який оборот візьме в обличчі того наша справа на рідних землях та у вільному світі?

Для нас, зорганізованого жіноцтва, дорога ясна. Наша Батьківщина в неволі і це одне вказує нам наш шлях. Живемо й працюємо для її визволення. Які несподіванки не приносила б нам міжнародня ситуація — ми пройняті цим одним призначенням.

Наші Проблеми

НАША МАТИ ЯК ВИХОВНИЦЯ

З початком шкільного року винає перед нами це питання. Воно актуальне цілий час, але чомусь насувається тепер, коли дівчата гурмом повертається з вакацій і суне до школи. Бо й у жіночих організаціях починається громадський рік. І кличе нас до праці.

Часто чуєте думку громадян, що Союз Українок Америки замало уваги присвячує виховній діяльності. Треба змобілізувати кожну матір і бабусю до боротьби за душу української дитини. Треба творити дитячі садки, треба підтримувати школи українознавства, треба... і листа цих домагань росте й побільшується.

До певної міри мусимо признати слухність цим закидам. Але лиш до певної міри. Закид, кинений поверховно, без вглиблення у справу. Бо в виховній діяльності Союз Українок Америки працює і вповні доцінює її вагу. Пригадайте хоч би широку акцію допомоги навчальним станицям у Німеччині, яку провадить фонд „Мати й Дитина“. Дальше дитяча сторінка „Нашим малютам“ і книжечки-відбитки з неї — це великий вклад у дитячу літературу. Є Відділи, що дбають систематично про розвагу дітей, влаштовуючи дитячі забави, сценічні вистави чи прогульки. Один Відділ спробував зорганізувати дитячий садок і вже кілька літ провадить його. Отже бачимо в тій діяльності заходи проведу та годинників осередків.

Але в чомусь таки наша виховна робота недомагає. І то власне не в виховних заходах, програмах, школах, забавах, оселях. Їх є кому робити й коли б Союз Українок Америки взявся б за те, то тільки як один із багатьох. Але ціла трудність лежить у виховній заправі української матері, а з них складається членство Союзу Українок Америки.

Щось тут не гаразд! Мати — є рушійною силою родини, від її сили й уміння вона залежить. Як

же виглядає українська родина? Не можемо відмовити їй численних добрих прикмет. А її будівничий — українська жінка — повна посвяти, добра, скромна, працююча. Її позитиви небуденні. Чому ж українська дівчата й молодь пропадають для нас?

Виходить, що це все для творчої будови молодої людини невиспичане. Виховна робота матері вимагає від неї відповідності на чужі впливи, послідовності у виховній роботі, завзяття у змаганні до цілі. Наша мати не хоче зрозуміти своєї виховної місії, не шукає шляху, щоб її виконати. У виховній праці ціхує її пасивність. Це все створює ситуацію, в якій небажані впливи легко вкрадаються в домашнє вогнище. І врешті перемагають, бо вона не вміє протиставитись їм.

Треба мати відвагу глянути правді увічі. Створюємо в родині всі передумовини екзистенції, розвитку й освіти, дбаємо про її добробут. Але не вміємо закріпити в ній свого духа, свого світогляду. І тоді цей дух і світогляд приходить ззовні, бо порожнечі не сміє бути. Наприклад: говоримо, що враження юних днів — досмертні і їх треба для дитини й юнака берегти. Отже про них треба дбати в родинному кліматі, в довіру і теплі родинного круга. Коли ж мати є гостем удома і з байдужности чи втоми не може їх для дитини створити, то діти шукають новостей і вражень поза домом.

— Матері, ви є будівничі! Будете з добра і зла, — сказав поет. Оці слова як не можна краще справджуються тепер в умовах нашого поселення. Мати буде-рідьбить душу своєї дитини і через те кладе підвалини під наше майбутнє. Що з тих церков і Нар. Домів, що їх буде суспільство за великі гроші, коли вони за кільканадцять літ спорожніють?

Цю справу треба основно розглянути і не лиш прочитати й забути. Треба нам у США подумати, як допомогти матері у виконанні

тих обов'язків, і то як теоретичними вказівками, так і конкретними прикладами. Поставмо цю справу як перше і найважливіше завдання нашої виховної референтури. Тоді всі зрозуміють його і не шукатимуть винних там, де їх немає.

Марія Біляк

КНИЖКА ПРО ВЧИТЕЛЬОК

Вістка про те, що підготовляємо книжку про перших наших учительок, зустріла зацікавлення в наших читачок. Багато з них були ученицями Константини Малицької, Марії Білецької, Марії Примівної. Деякі з них тільки чули про тих піонерок, що пішли здобути собі звання і показали дорогу іншим. Раді були б прочитати їх життєпис. Всі погоджуються з тим, що це видати треба, щоб не позабулись їх постаті в умовах нашої дійсности.

Деякі з них, як Євгенія Ярошинська й Уляна Кравченко, дочекались окремого видання поза залізною заслоною. Але там узгляднено тільки їх літературні твори. А їх мозольна педагогічна і громадська робота не знайшла оцінки, як і багато інших моментів у їх житті. Оце й повинна виповнитися наша книжка про вчительок, що підготовляється.

Та вона не вийде без видатної допомоги нашого жіноцтва. Її вже виказали ентузіястки того діла й тут подаємо список жертводавців:

Олена Залізник (пожертва ювілейного дару жіночих організацій Монреалу)	\$150
Ольга Коренець	10
Савина Сохоцька	10
О. Мацілінська	10
65 Відділ США, (п-ні Ганна Ратич, голова)	10
Ольга Палів	5
Стефанія Савчук	5
Ольга Заяць	5
Ірина Сиротюк	2
О. Мацілінська	2
Разом	\$219

Хто наступний?

Ч А С Т О Г Р О Ш І !
Два рази дає, хто скоро дає!

НАШЕ ЖИТТЯ — ВЕРЕСЕНЬ 1959.

Євпраксія-Адельгайда, князівна київська й цісарева німецька

(1071 ? — 1109)

Року 1109 чернець-літописець записав стисло: „преставися Евпраксия, Всеволоже дщи месяца иулия в 10 день и положена бысть в Печерскому манастири оу двери яже к оугу, и вчиниша над нею божицю, идеже лежить тело ея“

Багато подібних записів зберегли наші літописи про померших князівних, княгинях. Ніщо в цьому записі не натякає на бурхливе, повне драматичного змісту, життя цієї князівни, яка відіграла велику роль в історії Західньої Європи в один із трагічних її моментів.

Народилася Евпраксія-Пракседа (подвійне ім'я було в звичаях тих часів — перше було християнське, друге — поганське) коло 1071 року. Батьком її був Князь Переяславський, з 1078 року — Великий Князь Київський Всеволод, син Ярослава Мудрого; мати — друга жінка Всеволода, Анна. Це була одна з видатних княгинь Київських. Вже після смерті її чоловіка, коли почалася війна між князями й Києву загрожував напад пасерба її Володимира Мономаха, на прохання киян вдова-княгиня з митрополитом пішла до ворожого табору, до Володимира, й досягла згоди й миру.

Доба Ярослава Мудрого та його синів характеризується тим, що могутня, багата Київська Держава входить як рівна в коло видатніших держав західньої Європи, навіязує з ними різноманітні стосунки, веде дипломатичні переговори, складає союзи, які скріплюються шлюбами доньок та синів володарів. За Ярослава Київські князі були посвоячені майже всі з західно-європейськими володарями. Тому природньо, що Евпраксія-Пракседа була заручена з Маркграфом Штаденським Генрихом Довгим. Дівчинкою років 12 в 1083 р. відвезли її до Німеччини. Німецькі хроніки оповідають про багатий посаг, який Великий Князь Київський Всеволод дав за донькою: „донька руського царя

прийшла з урочистостями, з верблюдами, навантаженими розкішним одягом, дорогоцінними каміннями, взагалі незліченими скарба-

ми“ Так протягом 10 років Німеччина в третій раз була вражена розкішшю, багатством Великих Князів Київських. Вперше року 1074 старший брат Всеволода, Великий Князь Київський Ізяслав був позбавлений престолу братами й втік до Німеччини. Він звернувся до цісаря Генриха IV по допомогу й передав йому „безцінні багатства в золотому й срібному посуді, в дорогоцінних одягах“: так записав тогочасний хроніст Лямберт. Але час для нової війни з Київською Державою для Генриха IV не був пригожий: він вів боротьбу з папою Григорієм VII за інвеституру; папа забороняв світській владі втручатися в призначення кандидатів до духовного уряду. Вся Німеччина поділилася на два ворожих табори: північні князівства та Польща підтримували цісаря, південні та Чехія — папу. Генрих обмежився вирадженням посольства до Великого Князя Святослава, що захопив

престіл Ізяслава, але Святослав надіслав Генрихові IV ще коштовніші подарунки, ніж Ізяслав за те, щоб цісар не допомагав Ізяславу: „ніхто не памятав, щоб колинебудь привозили до Німеччини стільки коштовного“, писав той же Лямберт. Ця маса дорогоцінностей підтримала Генриха в його боротьбі. М. Грушевський писав з цього приводу так: „очевидно тодішня Русь мала чим заімпонувати бідній ще тоді і малокультурній Німеччині: багатством, розкішшю, комфортом, своєю вирафінованою грецько-орієнталістичними впливами штукою“. Не минуло 10 років — і знов Київський князь, вже третій з черги, Всеволод, пригломшує Німеччину блиском та розкішшю.

Євпраксія-Пракседа, яку стали називати в Німеччині Адельгайдою, пробула коло трьох років в жіночому монастирі в Кведлінбурзі, де була абатисою сестра Генриха IV. Очевидно, вона там кінчала свою освіту. Року 1086 вона одружилася з Генрихом Довгим, а наступного року, 1087, він помер. Молода вдова — їй було біля 16 років, знов повернулася до Кведлінбурського монастиря, мабуть — до абатиси. Року 1089 вона одружилася з Генрихом IV і одночасно з вінчанням в Кельні відбулося урочисте коронування її. Тяжко уявити подружжя, яке було б менше відповідним, ніж це: молоденька Адельгайда, що на один рік покидала монастир, та жорстокий Генрих IV. Подружжя дійсно було трагічне для обоїх.

За час, коли Генрих IV підступно в 1075 році обманув Ізяслава — прийняв дарунки князя-втікача й відмовив в допомозі йому, та одружився з його небогою Адельгайдою в 1089, зазнав він багато. Папа Григорій VII відлучив його від Церкви, а тим звільнив його підданих від присяги на вірність цісареві. Становище його було катастрофічне. Тим часом папа з великим почотом виїхав до Німеччини, щоб там судити цісаря. Тоді Генрих, щоб запобігти цьому судові, спішно виїхав на зустріч папі. Він застав його в Льомбардії, в замку вірної прихильниці пап, марграфині Тосканської Матильди. Туди прийшов Генрих IV, ра-

зом з першою жінкою Бертою, в одязі пилигрима, і босі цілу добу чекали на снігу, щоб папа прийняв його. Нарешті папа змилювався й прийняв Генриха IV та зняв анатему. Війна однак не припинилася, і папа помер на вигнанні. Генрих IV тоді був одружений з німецькою княжною Бертою, але шлюб був невдалий. Генрих поведився жорстоко з жінкою, хоч вона покірно виконувала його бажання: з ним ходила вона в Каносу і, боса, чекала милости Матильди.

Невідомо, які причини штовхнули Генриха IV на подружжя з молоденькою вдовою: можливе, кохання, але вірніш розрахунок, що Великий Князь Всеволод знов надішле верблюдів зі скарбами. Цього, здається, не сталося. Існують деякі натяки на активізацію стосунків між Заходом та Києвом за перші роки одруження Генриха IV. Коли поновилася боротьба Генриха IV з папою — тепер уже Урбаном II, він став підтримувати проти Урбана „антипапу“ Климента III. До цієї доби відноситься лист Климента III до митрополита Київського Івана Продрома в справі об'єднання Церков. Деякі дослідники-католики Б. Лейб, А. Амман та інші, припускають, що це було зроблено з ініціативи Генриха IV, який намагався зміцнити владу антипапи, але в цьому зазнав він поразки.

Шлюб з Генрихом IV був дуже нещасливим для Адельгайди-Евпраксії. Генрих жорстоко поведився з дружиною, штовхав її на розпусту, примушував зраджувати йому з його приятелями, що викликало опір з її боку. Знуцання ці викликали протест старшого сина Генриха, Конрада, який виступив на захист мачухи, але тим ще погіршив її становище. Обурення проти батька в цій справі сприяло переходові Конрада до табору ворогів Генриха IV.

Нарешті, Генрих IV увязнив Адельгайду в фортеці Верони, але вона знайшла можливість повідомити про своє становище Матильду Тосканську, яка спромоглася звільнити її й взяла до себе. З того часу вони діяли спільно: жертва Генриха IV та його політичний противник.

Року 1094 Адельгайда подала скаргу на Генриха папі Урбанові II і цю скаргу розглянуто на соборі в Констанці. На бажання папи вона виступила особисто на соборі в Пяченці, перед 30-тисячним натовпом, і повторила свої скарги на Генриха IV. Не шкодуючи себе розкрила вона всю глибину його розпусти, його знущань над нею. Папа й собор були зворушені її каяттям і виправдали її та засудили Генриха IV і оголосили йому анатему. Прилюдно заява Адельгайди була політичним та моральним вбивством Генриха IV; другий син його Генрих примусив його зректися престолу й сам посів його, як Генрих V.

Адельгайда помстилася Генрихові IV; вона показала, що крім дорогіших скарбів, принесла вона як посаг почуття власної гідності й сміливо, відверто виступила на захист її. Але разом з тим особисте життя її в Західній Європі стало неможливим: надто багато таємниць розкрила вона прилюдно, і навіть вияв співчуття нагадував їй про сором, що перенесла вона. Вона вирішила повернутися до Києва. Тяжких перешкод зазнала вона в довгій подорожі, навіть слуги Генриха IV зробили замах на її життя.

У Києві Великим Князем був вже Святополк II Михаїл, син Ізяслава, бо Всеволод помер ще в 1093 році. Мати, В. Княгиня Анна ще жила. Але оселилася Евпраксія-Адельгайда в Києво-Печерському монастирі, хоч не приймала постригу. Щось тримало її ще у світі; змучена життям ще не хотіла вона зректися його. Тяжко вгадати, що саме? — Цікава дата, яка проливає світло на це питання: шойно в 1106 році постриглася вона в черниці, коли до Києва дійшла вістка про смерть Генриха IV. Що саме перешкоджало їй прийняти постриг раніш? Чому почувала вона себе звязаною зі світом? Була це спрага незадоволеної помсти? А може десь у куточку серця зберігалася іскра кохання, що було міцнішим за образи та знущання? Серце жінки — таємниця, і ця таємниця поховала вона під чорним куколом.

Байдуже занотував літописець смерть коронованої дружини ці-

саря Римської Імперії Німецької Нації: можливо він не знав її тернистого шляху, а може не цікавився ним: для нього вона тільки „дщерь“ В. Князя Всеволода, раба Божа Евпраксія. Забули її історію й сучасники, і наступні покоління. А це життя дуже важливе: воно дає новий жмут звязків Київської Русі з Західною Європою, і дає ще факт, після звернення Ізяслава до папи, звернення до папи його небоги. Дає він ще важливий момент: цісарева Адельгайда, вихована в Кведлінбурзькому монастирі, коронована в Кельні, що зверталася до папи та соборів в Констанці та Пяченці, повертається до Києва, мешкає в монастирі, приймає чернецтво: ніщо не каже про різницю релігійну, хоч минуло вже 50 років після розділення Церков.

Забули історію своєї цісареві в Німеччині. Року 1941 вибух мін зруйнував Успенський собор Києво-Печерської Лаври, де була її гробниця. Року 1942 до Києва приїхав від штабу Розенберга співробітник з дорученням розшукати її могилу й перевезти труну до Берліна: на місці собору були самі румовища. Дальшої долі гробниці я не знаю.

ВІДЗНАЧЕННЯ КАНАДІЙСЬКОЇ УКРАЇНКИ

Канадійська Асоціація Славістів вибрала п-ню Савело Стечишин своїм дійсним членом. Як відомо КАС об'єднує славістів Канадійських університетів і всіх, що зацікавлені життям і культурою словянських груп у Канаді. П-ні Савеля Стечишин є видатним знавцем українського народного мистецтва й окрім численних статтей і дослідів у тій галузі — є авторкою книжки „Мистецькі скарби українських вишивок“. Недавно тому розпочала, як фахівець домашнього господарства, працю над упорядкуванням українських куховарських приписів. У висліді того вийшла велика куховарська книжка „Ukrainian Cookery“ англійською мовою, що являється першим тому роду виданням. При цьому п-ні Стечишин простудіювала також наше куховарське назовництво, подаючи при кожному приписі його українську назву.

До проблем дитини емігранта

(Доповідь прочитана на Сесії Студ. Днів СФУЖО в Торонті)

Дуже часто в різних українських часописах і журналах появляються останніми часами статті, що заторкують болючі проблеми наших дітей, нашої молоді. Звертається увага на те, що українська молодь відчужується від українського середовища, що не бачимо молоді на наших імпрезах, що вона не приймає участі в громадському житті, що ідеали батьків не мають доступу до сердець і до душі наших дітей. В деяких статтях автори відважуються сказати правду в очі, що навіть діти новоприбулих емігрантів не мають жадного духового контакту з батьками. Ми тратимо наших дітей, нашу молодь! Твердження тверезе і болюче, але, на жаль, правдиве. Причини цього стану мали б бути предметом спеціальних дослідів, бо тільки тоді могли б знайтися методи, які допомогли б розв'язати цей комплекс дуже скомплікованих питань.

Ми не думаємо охоплювати тут цю проблему в цілій її ширині, ми хочемо заторкнути лиш один важливий відтнок, порушивши питання нормального психічного розвитку дитини і ускладнення, які повстають при абнормальних обставинах.

Ціль виховання дитини є в тому, щоб створити з неї людину внутрішньо здисципліновану, зі здоровим почуттям самовпевнености, яка вміє пристосуватися до різних життєвих обставин, яка вміє включитися в спільноту і вміє цій спільноті служити. Ця ціль може бути досягнена тоді, коли нам вдасться навчити дітей пошани і любови до Бога, батьків і співгромадян, до величности краси і природи.

Виховання дитини починається:

а) З першого дня її життя. Вже немовлятко мусить звикнути до певного порядку, до регулярности їжі, снання і купання. Мати мусить

навчитися розпізнати з тону і способу крику дитини, чи цей крик з голоду, спраги або неприємного почуття мокрости — чи крик з примітивної радости крику. Бо вже в цей час треба вміти знайти межу, яка ділить достаточну увагу до дитини з одного боку і виховання тирани з другого боку.

Від найраннішого дитинства важливим чинником у вихованні стає ніжна і розумна любов матері. Дитина потребує достаточного спокою і зле впливає на її ніжну нервову систему, коли нею стало хтось займається.

б) Найважливішим періодом для виховання дитини є час між 1 та 7 роком життя — цей період є власне формуванням будучої людини. Є це період, коли дитина зустрічається з величезною кількістю вражінь зі зовнішнього світу, коли дитина відкриває своє я і свою власну волю і входить у конфлікт зі своїм оточенням, коли хоче свою волю перевести в життя. Це є час, коли дитина мусить навчитися підпорядковувати своє егоцентричне наставлення вимогам окруження, мусить навчитися співжити з рівними собі, мусить привчитися до регулярности порядку денного і виробити достаточну самостійність. В цьому віці батьки мусять бути дуже послідовні в способі виховання, бо ніщо так не нищить духову рівновагу дитини, як незгідність між батьком і матір'ю. Послідовність матері стає дуже важливим фактором у вихованні дитини. Дитина проти неї бунтується, але й прагне її, вона випробовує міць свого оточення, вона несвідомо досліджує чи це її оточення може бути для неї опорою і безпекою. І дуже важно, щоб це собі усвідомили матері і батьки, бо якраз в цьому віці вже може закраситися в душу дитини недовіра до батьків, яке в пізнішому віці може мати далекосяглі наслідки. Треба вміти знайти рівно-

вагу між цілеспрямованим, послідовним вихованням і зайвим застрашуванням і карами. Навіть тоді, коли караємо дитину — дитина мусить відчувати нашу любов.

в) В шкільному віці (від 7—12 р.) входить у життя дитини нова постать, яка буде співтворити при формованні характеру і особистости дитини. Це є вчитель або вчителька. Якже ж багато заважить на цілому дальшому розвитку врозумілий і ласкавий учитель, який вміє поєднати дисципліну і авторитет зі словами захооти і похвали! Похвала з уст учителя в шкільному віці має той самий могутній вплив, що усміх матері в розвитку немовлятка. Знову ж невідповідний підхід учителя до дитини може витворити у неї почуття менше-вартости, яке може вкорінитися і статися небезпечним для цілого дитячого розвитку. Дуже небезпечні є всі несправедливости, яких учитель нераз допускається супроти дитини і для яких дитина цього віку є спеціально чутлива. Крім розумового розвитку в шкільному віці треба звертати увагу на етичні й моральні сторінки її характеру, але не зайвими почуваннями і моралізуванням, а живим прикладом, який дитина буде радо наслідувати. Дитина саме несвідомо прагне і шукає авторитет, який би вона могла любити і поважати, шукає проводу, який би їй давав не тільки опору, але і віру.

г) В шкільному віці дитина може також зустрітися в молодечій організації з провідницею чи провідником, які також можуть мати глибокий вплив на дальше наставлення дитини до громади і спільноти. Так, як учитель є уосібленням школи, так провідник є втіленням даної організації. Він може дитині так заімпонувати своїм добрим прикладом, своїм товаришським підходом і своєю послідовністю — що дитина захоче на ціле життя в серці взір його шляхет-

ного характеру і зістається вірна ідеалам даної організації лиш із любови до свого першого виховника. Цей виховник задовольняє природню потребу авторитету. Навпаки, невідповідна особа на цьому становищі накоїть дуже багато лиха і завдасть глибокі рани чутливій дитячій душі. Так часто втеча від громадського життя в пізнішому віці має якраз своє коріння в розчарованні в першому виховникові чи виховниці.

г) Пуберта або вік дозрівання — це дуже тяжкий період і для дітей і для батьків. Це період бурхливого розвитку фізичного і психічного з його екзальтаціями і депресіями, наповнений мріями, проблемами і душевними конфліктами. Це час, коли для дозрівання дитини треба мати спеціальне виховання, коли вона заслуговує особливої уваги, ніжності і любови. Якщо виховання дитини до цього часу було ведене правильно — не треба боятися цього періоду, дитина переборе всі кризи, устаткується і тоді батьки врешті побачать висліди своєї тяжкої праці. Після закінчення пуберти батьки повинні вільно попустити поводи дисципліни і перейти з дітьми на приятельські відносини.

— — —

Ми зупинилися коротко на поодиноких фазах розвитку дитини і на основних засадах вихови, щоб заторкнути тепер питання порушення в психічній рівновазі дитини — або психо-невроз. Які ж є причини дитячих психо-невроз? Найважливіші з них є спадковість і хиби та недостачі виховання. Наслідки успадкованої від батьків т. зв. невропатичної конституції можна корегувати, зменшити або й усунути цілком правильним підходом до виховних проблем. Другу категорію становлять діти без дічного зяттяження — у яких лиш хибне виховання довело до порушення психічної рівноваги.

Недостача або брак материнської любови, незадоволене бажання безпеки, відсутність авторитету і тим самим відсутність можливости опори, несправедливість батьків, надмірна кількість вражінь зі зовнішнього світу, криза подружжя і криза родини — все це є ті чинники, які перевантажу-

Микола Понеділок

Ай-яй-яй!

В українському селі „Червоне Перевесло“, на Київщині, скликали негайні збори колгоспників. Нагнали в клуб повнісінько. Хто сидить-дрімає, хто позіхає, хто новини з вулиці оповідає.

В кутику збився гурт тіток та бабуся з палицею. І дали устам роботи! Не встигли скінчити сільські, місцеві, новини, як перейшли до міжнародніх...

— То чули, може, кумо, навіщо скликають оці збори?

— Чула, аякже. Кажуть, у Москві, в самому Кремлі, виявлено знову ворога народу, американського шпигуна...

— Ая-яй, — обізвалась бабуся з палицею, — шпигуна виявлено. Ага-ага! Я так і знала. Це напевно Хрущов. Та його, бузувіра, треба

ють чутливу нервову систему дитини і доводять до більших або менших психоневроз. Проявляється це в різних формах, залежно від того, які верстви психічної побудови є заторкнені. Першою фазою можна назвати **свідомий гнів**, коли в дальшій стадії є вже зачеплена підсвідомість дитини й абнормальні реакції проявляються в почутті **страху, незадоволення**. Ще тяжчим проявом психо-неврози є дальший ступінь себто **вегетативно-невротичні порухи** (біль голои, аритмія, біль в шлунку) і **накінець неврози**, які прибирають форму фізичного недомагання (астма, енурезіс ноктурна — нічне помочування, обстіпація або розвільнення, або навіть параліч).

В перших двох випадках батьки очевидно подумують, що дитина є „неможлива“, зла, невдячна, починають дитині дорікати і тим ще стало погіршують дану ситуацію. В других двох стадіях — батьки певне звернуться до лікаря, припускаючи якусь фізичну хворобу. Але дитина є фізично здорова, всі ці прояви мають своє коріння в психіці дитини. Завданням лікаря не є лікування симптомів, але дослідження їх причини.

(Закінчення буде)

було давно розстріляти. Наїв собі живота, мов бочку, і шпигує...

— Ні, бабусе, кажуть, не Хрущов запаскудився. Якась, буцімто, шишка невелика...

— Громика! Ая-яй! А він і скидається на шпигуна. Обличчя таке пухле, велике, буржуйське...

— Ні, не Громика. Якийсь шпигун, в якого прізвище починається на „А“.

— На „А“? Ая-яй! Знаю, хто це. На „А“ — Фурцева. Мадам Фурцева. Хтоб подумав, людоньки, щоб у спідниці та ще й напудрована — і шпигувала... Так-так-так, вона, оповідали, одягається у хранцузький шивйот. На голові — шивйот, на плечач — шивйот і на ногах хранцузький шивйот. Отож, видать, і шпигує за хранцузький шивйот Хранції... А так, жіночки?

— Та ні, бабо, шпигун починається на „А“...

— Ото я і кажу — Фурцева.

— Фурцева на „А“ кінчається.

— Чи вам не однаково. Хай починається чи кінчається, а видко, із шпигунів. Шпінгалет...

Жінки б ще довгенько перебирали вождів, дошукуючись шпигуна — та...

Агітатор зібрався на підвищення й заплескав у долоні... Передавання новин у залі обірвалося...

— Товариші, — почав агітатор, — повідомляю вас, що нещодавно з Москви, з нашого Кремля...

— Ая-яй! — заговорила бабуся та ще й палицею від горя застукала. — Ая-яй! Чули вже, чули. З Москви, з Кремля...

— Що чули, бабо! Не перебивайте! Ну, що чули?

— Чули. Аякже. З Кремля витягли шпигуна. Аякже.

— Якого шпигуна?

— Шпигуна. Простого. Шпінгалета. Хіба не знаєш?

— Ніякого шпигуна ще, бабо, не знайшли.

— Не знайшли, кажеш. Погано, мабуть, перешукують. Там добре пошукати — уйму назбираєш.

Агітатор бачить, що з старою

(Продовження на ст. 8)

По правді — то я хотіла написати такий правдивий, журналістичний репортаж про нашу Конвенцію в Нью Йорку. Але, тому що маю обосноване підозріння, що цією справою займуться більш компетентні чинники — себто „правдиві“ членки редакції і автентичні журналістки — співробітниця „Нашого Життя“ — не маю якось відваги.

Це тим більше, що мене останньо трохи „відкинуло“ від писання — зокрема в „Нашому Житті“, коли я прочитала в „Свободі“, що до жіночих журналів пишуть подекуди не справжні жінки, але чоловіки під псевдонімами. Я, в засаді — нічого не маю проти чоловіків — (в моєму віці і в моїй родинній ситуації, одруженої від майже чверть сторіччя жінки, я можу собі дозволити на такий вислів) — але, все таки, мені перстає подобатись така форма жіночо-чоловічої співпраці.

Ну, бо якже: раз ти мужчина — пиши собі спокійно про політику, про „незвичайно важливі“ справи загально світового, чи загально українського масштабу, — але від наших, жіночих журналів — здаєлка! Часом мені здається що в цій конспіративній, під жіночим покривалом робленій співпраці, мусить брати участь не хто інший, як Ікер. Я читала один із його фельетонів у „Свободі“, де він домагався, ніби жартівливо, від „Нашого Життя“, щоб воно його оженило і тому думаю, що це мусить

Нарешті — вже по вакаціях

бути така „димна заслона“ з його боку. Тепер часто сиджу над попередніми числами „Нашого Життя“ і пробую розконспірувати авторок чи пак авторів деяких фельетонів чи статей. Може він — це „Л. Бура“, а може він — „Тітка Христина“ або я вже знаю, хто?

А може — не він і я його невинно підозріваю? Може це якийсь письменник підшивається під імя своєї дружини? Боже, який цей світ зрадливий!

А щодо вакацій — то таки добре, що вже скінчилися. Безперестанку треба було їздити. Маю знайому, яка післала дочку на Лейк Джордж, де як пише в „Лісі Микиті“ Папай (хто це той „Папай“ — а може то знову той Ікер?) — перебувають „самі пани“, — сина дала на „Оселю Ольжича“ до Лігайтону, а ще одну вітку родини вислала для рівноваги на табор СУМА в Елленвілі. „Щастя, що вже нікого більше нема в фамілії“, каже вона до мене, а то, якби післала ще одне на „Союзівку“ на Курси Українознавства — то не дала би ради всіх відвідати за один вікенд. А тих вікендів за вакації назбирується хмара-хмаренна!

Ще треба буде відбути той довгий кінець тижня на „Лейбор Дей“; хочу поспробувати може властяться пропхати мою малу або й сина на якийсь вечір „Молодих Талантів“ Але — то хіба малі шанси. Там треба бути конечно з Філаделфії, а в найгіршому разі — з Ньюарку. А тому що я живу посередині між Трентоном і Ірвінгтоном — треба буде цю думку закинути.

А на Конгресі я також була. Щоправда не як делегатка і в ніякому офіційному характері, а крім того не мала я уніформової „конгресової“ туалети, яку все ж таки придбало на Конгрес шось аж шість чи сім пань. Отже сиділа я тихенько в кутку і слухала, як передавали „Привіт в Україну“, до речі один із кращиків виступів Конгресу. Хоч були й такі, які казали що цей привіт ледве чи залетів на Україну, бо виголошено його над-

то тихо. Зате більше шансів мав виступ п. Ірини Павликовської, якої слова мікрофон так умогутнював, що вони хіба перелетіли через Океан. А зрештою і добре — бо реферат варт був того, щоб його почули далеко від конвенційної залі.

Ну, а тепер коли скінчилися вже всі вакаційні турботи і треба давати авто до генерального ремонту після поїздок до „Діброви“, „Кобзарівки“, „Робітничівки“ — (до „Великого Лугу“ ще ми не заїхали але на другий рік будемо там напевно) — треба братися до повакаційного відпочинку. Трава на нашому подвір'ї заросла по коліна, хтось її мусить скосити — а як хтось має двох мужчин у хаті так як я, то напевно мусить зробити це сама пані дому. Треба подивитися, ще перед осінними дощами, чи дах не протікає, бо інакше знову буде: „Тобі в голові тільки ці ваші бабські конвенції — а хата хай пропадає!“

А по правді мене все таки мучить думка: Хто то в „Нашому Житті“ ці законспіровані мужчини? Треба буде поговорити з Редакцією. Але, хіба вони скажуть?

Руга

ІЗ КОНВЕНЦІЇ НАЦ. РАДИ ЖІНОК КАНАДИ

Цьогорічна Конвенція цієї організації відбулась у літничі Весагомін у Нац. Парку Райдінг Мавтед. Дня 10. червня, на відкритті промовляла п-ні Ольга Войценко, вітаючи Конвенцію від 22 сфедералізованих організацій Нац. Ради. Її промова підкреслила типово канадські моменти життя і праці, як взаємне порозуміння усіх груп і організацій, могутній розвиток країни. Цитуючи промову міністра Еллен Ферклов на святі 75-ліття жіночого руху у Монтреалі, бесідниця дуже зручно вплела згадку про українське організоване жіноцтво.

Виступ української громадської діячки на цій Конвенції та ще й у такій ролі можна вважати великим успіхом.

АЙ-ЯЙ-ЯЙ!

(Закінчення зі стор. 6)

він не договориться. Махнув у її сторону рукою, мовляв, відчепися, бабо, ти від мене і став продовжувати перервану промову:

— Отже, повідомляю вас, що нещодавно з Москви, з нашого Кремля товариші Хрущов, Мікоян та дрібніша риба полетіли закордон, до Польщі, у саму Варшаву...

— Ая-яй! — заголосила знову бабуся — кажеш, голубе, на Польщу полетіли, на Варшаву?

— Та чуєте ж! Закордон.

— Закордон? Ая-яй! А не знаєш, голубчику, чи Хрущов вернеться з-за кордону, чи може, подай Господи, еміграцією стане?

— Якою еміграцією, бабо? Вони хочуть там, у Польщі, дружбу заключати. На честь Хрущова і Мікояна будуть параду робити, з гармати стріляти...

— Ая-яй! — ще протяжніше відспівала бабуся. — Будуть гармати стріляти. А не знаєш, соколе, чи яка гармата не вцілить наших любимих вождів?

— А ви хочете, стара карго, щоб їх гармата вцілила?

— Та що я? Як не поцілить — добре, а поцілить — ще ліпше...

— Що? Що?

— Кажу, поцілить, спасибі, а не поцілить і так буде. Я лише з цікавості, Пантюшо.

— Кличте мене не „Пантюшо“! Який я вам, до дідька, Пантюша. Пантелеймон і по-батькові...

— Хай буде Пантелеймон. Та дідько-зна як по-батькові...

— Пантелеймон Кирилович...

— А, Упирьович. То ж, ото, Упирьович, я і кажу. Чому товариш Хрущов те лише й робить, що чимчикує на Польщу, на Югославію...

— Бабо! Висловлюйтеся культурно. Говориться не „чимчикує“ а їде...

— Ну, нехай, вибачте за слово, їде. То їде до поляків, то до Тіта. А Тіто, як мені казали, узяв та й поначеплював товаришу Хрущову собак на шию.

— Яких це собак?

— Та яких собак?! Хіба не знаєш?? Псячих. А тепер і не знати, чи Тіто буде імперіялістом чи бандитом і комуністом.

— Бабо, закрийте рота. Не плутайте. І не грайте на моїх комсомольських нервах.

Він сьак-так силкується розясувати справу Тіта. Мовляв, Югославія і, значить, її кермуючий — маршал Тіто, відхилилися цілковито від комунізму. Вони — наші найлютіші недрузі. Їх ніхто не любить і не підтримує у нас... Хіба кучка ворогів народу, що колись було порозсідалася в Кремлі. Отже тепер ясно?

— Ая-яй, як ясно! — вмішується знову бабуся. — Ясно, мов удень. Лише не зрозуміло, хоч гвалт кричи. Чому, Пантюшо, чи пак, Пантелеймоне Упирьовичу, в нашому Кремлі так багато вождів і ворогів народу? І не знаєш, якому вождеві вклоняться. Бо він сьогодні живе, а завтра його, як корова язиком злизала...

— Бабо, кого це корова язиком злизала? Думайте.

— Та я думаю. Берію ж, як знаєш; корова вже злизала. Ну, й Маленкова, Булганіна та ще когось корова хвостом на смітник кинула. І Кагановича з Кремлю під перший номер витурили. Ну, й товаришеві Сталінові жаба дала циці...

— Бабо, вгамуйтеся! Що ви вже до жаб доходите? Що ви верзете? Де ви бачили, що жаба, геє то...

— Та я не бачила, а газети мені читали. Отож, бачиш, як світ хутко міняється в Кремлі. Не знаєш, хто там запаскуджений, а хто ще чистий. Й не знаєш, котрих вождів тепер можна підвішувати, а котрих ні.

— Бабо, чи ви, нарешті, вмовкнете? Кого це ви збираєтеся підвішувати??? І як підвішувати?

— Як? Хіба не знаєш? На стінах вшати. Портрети. Ну, Тіта, звісно, можна сміливо закинути. Кудись в куші. Хрущова й Мікояна можна, здається таки підвісити. Рядочком. А як з портретом Сталіна? Викидати чи може ще нехай на стінах мухи обсідають? Як, голубе?

— Бабо, портретів Сталіна не треба викидати, але і виставляти не обов'язково. Тримайте їх десь під столом, на всякий пожежний випадок. Тепер понятно, бабусю?

— Пнятно та не дуже. Ума не

доберу, чому в Кремлі так часто розмножуються вороги народу. Та їх там до дідька і ще трохи. Моз би їх там на хвабриці виробляють.

— Бабо!

— Чого, Пантюшо?

— Ви ще не сиділи у в'язниці?

— Ще ні.

— То я вас запевняю — сядете.

— Ая-яй, голубе! Мене не посажать. Каліка. Лівою ногою не двигаю і на одне око майже не бачу.

— За ваші слова, бабо, без ноги і без ока арештовують.

Агітатор переконався, що йому через бабу доповідь до щасливого кінця не довести. Він став „округлятися“. Сказав щось ще про поїздку Хрущова до Польщі — і до гасел перейшов:

— Хай живе колективне керівництво!

— Хай живе он той мудрий та красивий!

— Хай та перехай!!

Коли це між його гасла бабусині вмішалися. Старенька як вересне, як заголосить:

— Ая-яй! Ая-яй! Ой, гвалт!

— Що трапилось, бабо?

— Ая-яй! Ой, рятуйте мою душу! О, грім з ясного неба! Ой, щоб вас трясця похватала!

— Що таке?

— Що таке? Поки я з тобою, пустомеле, говорила, з моєї кишені хтось хліб украв. Шматок чорного хліба згинув. О, горе, тепер буду знову голодна. Ая-яй, яка печаль! Ая-яй, яка втрата!!

Збори обірвалися...

НОВА РЕФЕРЕНТУРА В МОЛОДЕЧОМУ ВІДДІЛІ

60 Відділ СВА в Клівленді, Огайо повідомив нас про нову референтку, яку встановлено там. Це — перекладачка, яка дбатиме про те, щоб обзнайомити членок Відділу з об'єктами Централі. П-ні Ольга Мак із Ракі Рівер, Огайо, знає добре українську мову в письмі і зreferує членкам на кожних сходинах також Вісті з Централі. До співпраці запрошено п-ню М. Фецачин із 30 Відділу СВА.

Як гарно було б, коли б усі молодечі Відділи встановили в себе такі референтури!

Серед наших студенток

Конгрес СУСТА у Філадельфії зібрав більшу кількість молоді у нашому місті. Заля Ла Сал Каледжу рясно пересіяна дівочими постантями, що прибули з різних міст та університетів Америки. Кого саме тут зачіпати?

Це вирішує порядок нарад. Бо в ході його врочисто приймають у склад СУСТА Студентський Клуб у Меріленді. Скільки в ньому дівчат, розпитую? Аж шіснадцять? О, то варто їм приглянутись...

Вкоротці маю інформації. Головою Клубу є в цьому сезоні Мих. Пилипчук, містоголовою Х. Совган, скарбничкою Н. Бендюк, секретаркою М. Бендюк, культ.-освітньою референткою О. Пісецька, допомоговою Д. Барис. Чи це не доказ рухливості й працездатності наших дівчат?

Але все ж нелегко зловити їх на розмову. То йдуть вибори на залі й треба припилювати своїх кандидатів, то наближується вечірня забава і треба до неї причепуритись. Але зрешті останнього дня знайшли ми хвилину на розмову. Її провадить містоголова Клубу п-на Христя Совган.

— Наш Клуб начислює 36 членів. У ньому зібрані майже всі студенти Балтимору й околиці, отже з різних каледжів і університетів.

— Як часто сходимось, питаєте? Звичайно раз у місяць. За приміщення править нам домівка „Самопоміч“. Тут на нарадах плянуємо працю, обговорюємо біжучі справи.

Чергове питання торкається праці Студ. Клубу.

— Напевне чули ви про Студійні Дні, що їх зорганізували ми в 50-річчя З'їзду Укр. Студентів? Це було 16.—18. травня ц. р. Підготова коштувала нам багато праці. А потім треба було впорядкувати пророблений матеріал та видати оба збірники, що ось там на столах виложені.

Оба збірники „Проблеми українського студента“ і „50-ліття укр. студ. життя“ тримаю в руках. Це великий осяг Студ. Клубу в Меріленді, до якого напевне поважно причинились мої співроз-

мовниці. Бо ж ці збірники допоможуть насвітлити обличчя української молоді людини в США.

— А потім — продовжує панна Христя, — влаштуємо імпрези. Одні призначені для власної громади, як Свято Круг і Свят-Вечір. Уряджуємо також забави й веселий Андріївський вечір. Але найбільше уваги вимагають імпрези для студентів інших народностей. От недавно тому ми перевели український вечір в каледжі Мавнт Ст. Егнес із слівами й танками на користь їхньої бібліотеки. Ми причинились до їхнього діла та й познайомили ширший круг із нашою культурою.

— Та імпрезами не обмежується наша діяльність. Ми включились цього року в допомогу студентам у Польщі й зібрали доволі поважну кількість гроша й одягу. Не можу служити вам цифрами, бо не є на те приготована. Але цей наш звязок гарно розбудовується.

Виходить, що програма оживлена й різноманітна. Та панна Христя найцікавіше ховає на кінець.

— На початку року ми звичайно влаштуємо зустріч із батьками. Це є товариська імпреза з невеликою програмою й дуже допомагає нам у дальших взаєминах і контактах. Окрім наших батьків приходять також представники організації. Можна назвати, що це — зустріч студентства Меріленду із старшою громадою. Оцим починаємо наш громадський рік і наближуємося взаємно до себе.

Який гарний приклад! Чи не могли б переводити цього й інші студентські осередки?

— Ще одну спробу зробили ми цього року, каже панна Христя у відповідь на моє захоплення. — Ми спробували згуртувати середньо-шкільників.

Як це? В окреме товариство?

— О ні! Ми притягаємо їх у члени нашого Студ. Клубу. Вони не мають повних прав, наприклад права голосування. Але беруть участь у сходинах, допомагають в імпрезах. Привчаються до праці в гурті, а потім легко буде їм перейти на звичайного члена.

Чомусь бачиться мені, що в цих

потягненнях заслуга наших дівчат. Бо ж ці організаційні й товариські почини мають щось із порядкуючої дбайливості української жінки. Чи не так?

Панна Христя не притакує. — О ні, ми всі співпрацюємо при тому. Кожна з нас мусить виконувати якусь функцію в управі впродовж одного року. Звільнюємо від того тільки на останньому році студій.

Тепер час запитати про те, що котра з них студіює. Взагалі, хто вони — оті шіснадцять членок Студ. Клубу?

— Візьмемо поазбучно. Данка Барис (наша допомога референтка) — мистецтво, Бендюк Марія і Настя — економічні науки і мед. технологію, Купчик Люба — медицину, Олена Луцишин — педагогію, Марія Нішук — екон. науки, Оля Осташ — хемію, Марія Пригула — мови, Марта Пісецька — історію, Оксана Пісецька й Христя Совган — мед. технологію, Марія Сідляк й Ірина Траска — мови, Ліда Чумак — біохемію, Т. Чапельська — педагогію. Ось усі членки нашого Клубу.

Кінчаємо розмову, яка зясувала нам жваву діяльність ще одного гурта нашої молоді. Л. Б.

ВІЯСНЕННЯ

У книжці „Українка у вільному світі“, що появилася із нагоди Світового Конгресу Українського Жіноцтва, насвітлено працю членів організації СФУЖО. До цього подаємо такі завваги:

Стаття про Обеднання Українських Жінок у Німеччині насвітлює період часу від заснування ОУЖ до 4-го З'їзду включно і написана була для німецького журналу „Україна“ в червні 1958 р.

Тому, що додатковий опис останніх років праці, тобто від 4-го до 5-го З'їзду, не наспів на час до друку, він буде насвітлений у Вістях СФУЖО.

На наше прохання також і члени СФУЖО надіслали перегляд своєї праці. Але через брак місця не можна було їх умістити у збірнику. Через те їх огляди появляться також у Вістях СФУЖО.

Чортівський млин

Крик енкаведистів, плач і прокльони людей, безупинне тупання важких чобіт по коридорах, лоскіт отвірених і замиканих дверей, втолочування людей до камер — це все робило враження якогось пекельного млина, в якого впускають людей на те, щоб із їх душі з диявольською злобою виривзти все, що людське.

Щось несамовитого було в тому безупинному рухові, шаленому поспіху й несамовитому крику.

Заїжджали вантажні автомашини, наладовані людьми, неначе мішками. І тут їх хапали в свої руки „млинарі“, які знали свою роботу, працювали на зміну день і ніч. А млин гудів, реготав, захлистувався надміром людського горя і терпіння.

Христина сидить у кутку на брудній, мокрій долівці і старається цілою силою волі пригадати собі, що властиво сталося, чому вона тут посеред цієї маси людей, посеред цього вереску й гуку.

Ніяк не може почислити, скільки минуло годин, днів, а може вже й літ від нещасної хвилини її арештування. Не може позбирати хаотично розтрясених думок.

— Де ми тепер? — питає молоду жінку, що сидить поруч і похитуючи головою тихенько плаче.

— Це Перемишль, — відповідає — то вже наше третє місце. У Висоцьку Вижнім тримали нас два дні, як худобину в якійсь стайні. Не пригадуєте собі, як ми там мерзли? Нічогосінько не дали їсти й аж у Стубні якийсь більш людяний начальник казав дати нам теплої юшки...

...Ах, так, це було у Стубні, — пригадалось Христині. — Дійсно добрий, старший чоловік, не кричав, не лаяв, тільки спокійним голосом сказав до Христини:

— За перехід границі у Советському Союзі присуджують від 3—5 літ, бідна громадяночко...

— П'ять літ? — повторила протяжно Христина і почула, що в її голові неначе сотня молотків почала боляче вбивати в мозок ту неймовірну цифру.

— А тут, то вже хіба правдиве пекло, — продовжувала сусідка Христини уриваним, змученим голосом. — Подивіться на тих чоловіків! Опухлі, посинячені від побоїв, а жінки — ще й досі пече їх гаряче полум'я сорому, яке залишила ревізія. Боже святий! Який сором, який пекучий сором!...

На згадку ревізії Христина здригнулась із відрази і знов немов би почула на своєму тілі брутальні лапи, а в ушах огидний сміх начальника і грубі дотепи його помішників. Те все так боляче упорювало й понижувало людську гідність!

— О, Боже! Щоб хоч на хвилинку успокоївся той гамір, а то від нього прямо божевілля огортає... — скаржиться жалісно сусідка Христини.

З лоскотом відчиняються двері, на порозі стає начальник у супроводі енкаведистів. Настає тишина, тривожна й вичікуюча...

— Соberайтесь с вешами, все, бистро, бистро! Насамперед жінщини з дітьми!

Піднялась метушня і гамір. Куди нас забирають? Одне питання в усіх на устах. Але його приглушує пронизливий, нелюдський крик матері й плач дитини на коридорі.

— Не забирайте мені дитини, робіть, що хочете, везіть, куди хочете, тільки не розлучайте нас! Нещасна мати навколішках у безтямі обіймає брудні чоботи начальника, молисть його, благає. Сильним копненням чобота він її відтручує, а помішники виривають синка з її рук і впишають до іншої камери.

Христина закрила очі руками і перший раз спазматично заплакала. Перед очима станули мов живі личка її малих сестрінок...

— Бистро, бистро! — кричать конвоїри і випихають арештантів на вязничне подвір'я. Там відчисляють по 35 штук і виводять за браму.

— Пречиста Діво, змилуйся над нами, — шепоче Христина, коли її сунуть у великому гурті до виходу. На вид поїзду і уставлених бійців із кісами, мов живопліт по

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

На свіжу могилу Стефанії Безкоровайної, яка померла в Бофалло, складає 10 дол. на фонд „Матий Дитина“ для дітей у Німеччині
Лідія Бульба

На свіжу могилу Наталії Гладішовської, яка відійшла так передчасно, складає 10 дол. на „Фонд П'ятсот“ при СФУЖО

Ірина Павликовська

Замість квітів на свіжу могилу невіджалуваної бл. п. Наталії Гладішовської складає 10 дол. на дитячий садок у Куфштайні.

Г. І. Шмігель, Рочестер

Замість квітів на могилу незабутньої бл. п. Наталії Гладішовської складаємо на фонд „Матий Дитина“ 5 дол.

Таїса й Володимир Децики

НА ТЕРЕНІ СУА

Розпочинаємо знову повідомлення про важніші дати, ювілеї й імпрези Окр. Рад і Відділів СУА. Прохаємо подавати нам заздалегідь речинці, щоб ми могли оголошувати їх у цій нашій рубриці.

Дня 27. вересня — ювілей 22 Відділу у Шикаго

Дня 4. жовтня — ювілей 46 Відділу у Філадельфії

Дня 11. жовтня — ювілей 6 Відділу в Рочестері.

ВИПОРОЖНЮЄМО СХОВКИ

Під осінь переглядаємо одяг і відкладаємо непотрібне. Напевне знайдеться багато такого, що могло б придатись нашим землякам у Польщі й Югославії. Відділи СУА повинні перевести збірки одягу осінньою порою і висилати їх відповідними пачками. Цим улегшать долю багатьом матерям із дітьми чи старшим, самотнім людям. Потрібні адреси можна дістати в Централі.

обох боках дороги — згасла остання іскорка надії на волю.

А довгий, вантажний поїзд неначе вуж-давун проковтував сотні арештантів, втолочував їх у своє брудне, ненаситне утро, — а там своїм пронизливим свистом ломав зболілі серця і глушив крик бунту безмежно втомлених душ.

Постаті Конгресу

З нашими посестрами в Канаді стоїмо постійно в організаційному звязку. Зближують нас однакові проблеми й умовини праці. Та далекі простори не дають нам змоги часто зустрічатись. Тільки з нагоди Зїздів чи Конгресів відбувається тісніша зустріч чи нарада.

Однією з тих небагатьох, що її зблизив до нас Конгрес — це Стефанія Бубнюк. Як редакторку Жіночого Світу знають і цінять її в Канаді. Та й поза межами її люблять і шанують її співробітниці того журналу.

Народилась у Галичині, а освіту закінчила в Чернівцях на Буковині. У 1921 р. вийшла заміж, а в 1926 прибула з чоловіком до Канади, де увійшла до Управи Союзу Українок Канади та редагувала якийсь час жіночу сторінку в „Укр. Голосі“ Вчителю-

П-ні Стефанія Бубнюк, редакторка журналу „Жіночий Світ“, входила у склад делегації Організації Українок Канади. Тепер очолює Секцію Журналісток при СФУЖО.

Mrs. Stefanie Bubniuk, editor of the magazine "Woman's World," published in Canada by the Ukrainian Women's Organization. At the World Congress of Ukrainian Women she was elected Chairman of the Journalistic Section.

вала впродовж кількох років у школах українознавства.

Коли в 1934 р. заходились молоді жінки, що прибули по І. світовій війні, творити Організацію Українок Канади ім. Ольги Басараб, Стефанія Бубнюк знайшлася між її основницями. Стала першою її секретаркою та сповняла цю функцію довгі роки в Гол. Управі. Коли в Новому Шляху відкрилась жіноча сторінка, Стефанія Бубнюк стала її редагувати. А від 1951 р. вона провадить журнал ОУК „Жіночий Світ“

Не бажаючи тратити контакту з організаційним життям, Стефанія Бубнюк є активна в місцевих клітинах ОУК та в централі Комітету Українок Канади. У 1953-56 була секретаркою Дом. Екзекутиви КУК, а тепер є членкою Управи. Відбула кілька поїздок із доповідями по Відділах ОУК.

Живо цікавиться також звязками. Як відпоручниця ОУК брала участь у зїздах Нац. Ради Жінок Канади та Міжнар. Жіночої Ради у Монреалі.

Та найбільше відома Стефанія Бубнюк із своєї редакторської праці. Вона втримує листовий звязок із усіма співробітницями, спонукує їх до дописів, підбадьорює молоді таланти. Дбає про гарне оформлення журналу і його фінансову рівновагу, влаштовуючи контексти.

Прибувши на Конгрес відвідала також Централю СУА у Філадельфії, редакцію „Америки“ й кооперативу „Базар“.

Із заходом Канади маємо мало особистого контакту. Далекі простори не дають нагоди частих зустрічей і тому треба було радити, що Конгрес СФУЖО стягнув чільних діячок звідтіля. Між ними відмічуємо видатну постать Едмонтону — п-ню Анну Прийму.

Вона уродженка Радехова. Молодою дівчиною прибула в 1924 році до Канади. Затримавшись

П-ні Анна Прийма, голова Епархіальної Управи ЛУКЖ, входила у склад делегації Ліги Українських Католицьких Жінок.

Mrs. Anna Pryma, President of the Ukrainian Catholic Women's League of Western Canada.

спершу в провінції Манітоба, переїхала потім до Саскатуну, в кінці до Едмонтону, де й досі проживає.

Ще на рідних землях молода Анна Лиховид цікавилась громадською працею. Допомогала політичним в'язням, брала участь у хорі й аматорському гуртку. В Канаді теж включилась у подібну працю. Ще й коли незабаром вийшла заміж за п. Осипа Прийму, учителя Рідних Шкіл у Канаді, то ця її праця скріпилась. Її чоловік був диригентом і режисером, отже культ.-освітня праця, у сполуці з організаційною полонила її. Це були здебільшого наші осередки при церквах, де гуртувалось також жіноцтво. Анна Прийма співала в різних хорах, а також виступала в різних сценічних виставах. Вона охоче розказує про те, як це вміло використовувалось в організаційній роботі.

Наприклад скликано Окружний

Зїзд в якомусь провінційному осередку. Аматорський гурток підготував оперету Наталка Полтавка і на Окр. Зїзд їхали не лиш організатори, але й весь гурток. У суботу ввечері ставлено оперету, що притягало багато публики та була нагода проголосити програму Окр. Зїзду та запросити всіх людей. В неділю весь гурток співав Службу Божу, а по полудні відбувались організаційні збори. І тут присутні прослухали реферат і можна було приступити до засновання осередку, або продовжування роботи.

У дальшому треба було змагати до централізації Українських Католицьких Товариств, що діяли в різних місцевостях і провінціях. Це вимагало великих зусиль і вкладу праці. Щойно у 1944 р. вдалося створити Домініяльну Управу у Вінніпегу під назвою Ліга Українських Католицьких Жінок Канади. У тому ж році створено ЛУКЖ у Зах. Канаді, на чолі якої станула Анна Прийма. Оцим вона взяла на себе велику відповідальність. Коли врахувати розкиненість осередків та хліборобський побут країни, то опрацювання цього простору було нелегким завданням. Але Анна Прийма мала за собою великий досвід довгих, піонірських літ, коли вона піснею і живим словом добивалась до сердець українських людей. То ж і з неменшим запалом розпочала вона працю. Відділи ЛУКЖ Зах. Канади зростали у членство і силу.

Коли в 1953 р. Всеканадійська Управа ЛУКЖ перейшла до Едмонтону, тоді вибрано її очолити Домініяльну Управу в характері діючої голови.

Особливою любовю Анни Прийми втішається наше народне мистецтво. Вона перевела з успіхом виставку в Едмонтоні, як першу того роду імпрезу на заході Канади.

Та найбільшою гордістю Анни Прийми є те, що її діти Славко і Леся, дорослі й подружені, стали в ряди наших громадських організацій. Вони продовжують гідно працю своїх батьків.

На Епархіяльному Зїзді ЛУКЖ у 1958 р. вибрано Анну Прийму головою ЛУКЖ Едмонтонської епархії і на цьому пості діє вона й до тепер.

Поковенційні образи

До Нового Уряду СУА:

Хвала Богу, вже по Конвенції. Дуже файно було. Щоправда, я всего не чула, бо мала важніші справи до полагодження: побесідувати з усіма делікатками, що їх аж чотири роки не бачила. Гей, та то зіхалося з усіх усюдів! Така оказія не скоро мені трапиться, з усіма, гет, з усіма побачитись...

То ж і набалакалась я і наслухалась! Аж язик заболів, аж у вухах гуде. А що то і Вас тичиться, то я постановила до Вас написати.

Поперше делікатки найбільше собі марикували за ті три мінуті, що їм від президії давали до слова. Бо хто ж таке видав? Наперед файтуй, аби тебе вибрали на делікатку, потому купуй п'ять суконок і решта „ауфіту“, потому презентуй, аби відвідати рідню і всіх знайомих у місті. Ідь, мучся, а тут тебе до слова не допускають! Наші хлопи також не допускають, але балакали по 30 мінут, а в нас усе з годинником.

Подруге: дуже зле, що голова на бенкеті не заподала цілого уряду, а тільки містоголів. Їх було так багато, що для наших урядничок не стало місця. Тож наша статутова референтка, як побачила, що для неї нема місця, то на другий день вставила параграф на одиу містоголову. На другий раз цілий уряд засяде. А крім того, як вона бралася за конституцію, то най би була добре порахувала, кільки їй треба буде місць у контрольній комісії для уступаючої управи, аби там могли піти на відпочинок усі, як на Флориду. А то одні пішли, а другі залишилися без признання, подяки і жадного притулку.

А щодо бенкету, то чи не могли би бути дві „говстмастрихи“ з двома мовами, то тоді не було би „непорозумлень“ і заграничні делікатки не крутили б носом.

А ще делікатки запитували, якої абетки ви живаєте, як пишете або випикуєте прізвища — американської чи української. Бо, напр., як хтось називається на В — то по-українськи буде стояти зпереду, а по-американському зза-

ду. Або хтось називається на Ч, то по-українськи буде стояти ззаду, а по-американськи зпереду. То є дуже важне! Тоді ніхто не буде покривджений!

Цю справу можна віддати культурно - освітній рефератці і вона нею почала б свою працю. А разом із рефераткою звязків могла би зробити курси для американців, щоб їх уже раз навчити, як ми називаємось.

Та найбільше покривджений був виставковий комітет. А хто його скривдив? Та рідна його мама — редакторка! Приїхала до Нью Йорку, уродила та й навіть не помістила у конгресовій книжці, як якесь байстря... А то легальна дитина: тато — Конгрес, а мама — Конвенція... А все тому, що дитина була спокійна, не гримасувала, не сварилася, а гарну виставку зробила. На щастя на христини приїхав др. Я. Рудницький з Канади, виписав у газеті і порозповідав у Канаді й Америку завстидав, що ще ані словом не згадала про свою дитину.

А ще дуже сперечалися, які рефератки ліпші, чи ті, що ближче до Централі, чи ті, що дальше. А я собі мислю так: як ті ближчі дотепер нам нічого нового не вдумали, то те саме можуть робити і дальші.

І ще делікатки мають троблі з чоловічими організаціями. Бо не знають, чи мають їх ігнорувати, як вони наш Конгрес, чи дальше робити на них збірки і буфети.

Тилі мені власне бракувало поза тих три мінуті до сказаня, що ласкаво офірувала мені стара управа за тильолітну працю.

Бувайте ми здорові!

Делікатка

Гурток „Наша Батьківщина“

Нещодавно подали ми до відомої вістки про заснування такого Гуртка при Окружній Раді США у Рочестері. Цей Гурток поставив собі за ціль збирати в нашій громаді те, що нагадувало б нашу Батьківщину. Зацікавлення Гуртка широке. Збирає не тільки книжки й журнали, друковані на рідних землях та світліни з наших сіл і міст. Але головну увагу присвячує усім предметам нашого народнього побуту. Отже збирає — взори, ляльки, частини народньої ноші, намисто, різьбу, кераміку, тканини.

Членами цього Гуртка є: Софія Онуфрик, Ірина Костинюк, Людмила Демиденко, Марія Холєвчук, Г. Пастушин, М. Стехна, М. Приймак. Свою працю розпочав він листом, що його вислав до Відділів даної округи. Пояснив, що саме думає збирати та заохотив до співпраці. І з того дня почалась уже систематична робота. Гурток порішив переводити також записи народніх звичаїв, обрядів, давніх колад, шедрівок, гагілок, обжинкових та весільних пісень. Врешті виринула думка записувати також замітні події з нашого недавно минулого, як їх учасниці їх пам'ятають. Є бажання збирати і зберігати листи з рідних земель, коли не в оригіналах, то принайменше в відписах.

От така цінна ініціатива вийшла з однієї Окружної Ради. Гурт відданих тій справі жінок за ініціативою п-ні Софії Онуфрик розпочав це діло. Вперше виринула ця думка на Окр. Зїзді у жовтні 1958 у Сиракюзах. Від того часу вдалося вже зібрати:

Чималу кількість світлин із рідних земель, взори з різних закутин рідної землі, дві ляльки в народніх строях, гердани та намисто. Наші найстарші віком членки обдарували Гурток записами народніх звичаїв та пісень.

Яка дальша доля такої збірки? може дехто спитатись. Адже вона потребує впорядкування і приміщення та й безнастанного піклування. Широка скаля зібраних

предметів не дозволяє спеціалізуватись.

На такі міркування ще час. Найважливіше це те, що знайшовся гурт людей із зрозумінням для такої справи. Що любить нашу старовину і хоче присвятити їй дрібку часу й уваги.

Бо ж знаємо, як часто пропадають цінні предмети! Старі, самітні люди не завжди впорядковують свої речі, а їх спадщину (листи, папері, книжки) легко викидають на смітник. Світліни мають вартість для власника їх, але значно меншу або й ніяку для слідуєчого покоління. Частини нар. наші служать у хаті, як ужиткові предмети (плахти, обгортки), а могли б докомплетувати цінний народній стрій.

Працю в Гуртку можна поділити ділянками. Одна може взяти на себе збирання світлин, друга — книжок і журналів, третя — записування народніх звичаїв, четверта — предмети нар. ноші. Секретарка буде провадити реєстр зібраних предметів, що його треба час від часу проголосити в нашому журналі.

Бо такий Гурток міг би постати при кожній Окр. Раді. Правда, можна завважити, що Окр. Рада матиме тепер важливі організаційні завдання і не повинна відвертати своєї уваги на таке діло. Але Гурток можуть створити зовсім інші люди! Їх можна підібрати з членок Окр. Ради, що не мають функції в Управі або притягнути з Відділів. Адже Гурток — це новотвір. Згідно з новим статутом — це комісія для спеціальних завдань. Окр. Рада в Рочестері назвала це Гуртком „Наша Батьківщина“. — Цей почин варто підхопити й закріпити.

Срібна Зірка

Збірник віршиків і оповідань
Упорядкувала Марія Юркевич
Відбитка з „Н. Ж.“

ЦІНА 50 Ц.

Замовляти в Централі США

НОВІ ВИДАННЯ

М. Рудницька: ЗАХІДНЯ УКРАЇНА ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ. Збірник за редакцією М. Рудницької. Наукове Т-во ім. Шевченка в Америці. Нью Йорк, 1958. Обгортка В. Дорошенка. Ст. 494. Ціна 3 дол.

У передмові авторка подає цікаву історію цього збірника. Матеріал до нього збрала вона восени 1941 р. по відході большевиків зі Львова. Через перипетії німецької цензури він появився друком аж весною 1945 р., коли вже не в співрозійтись. Щойно тепер, тринадцять літ пізніше, появився вдруге і дійшов до рук українського читача.

У збірнику схоплено враження і спогади громадян з часів большевицької окупації Галичини. Матеріал дбайливо поділений на різні ділянки — загально-громадські чи національні проблеми, релігійну політику большевиків, шкільництво, освіту й культуру, господарство, а вкінці тюрму й правосуддя. В кожній із них висказується кілька, а то й кільканадцять осіб, здебільшого знавців її.

Ці спогади мають прикмету першого враження — велику безпосередність і багато деталей. Окрім того авторка подбала про багатогранне насвітлення, притягаючи до кожної ділянки більше осіб. Тому збірник дає доволі повну картину того, що пережила Галичина впродовж рр. 1939—1941.

Для нас особливо цікаві спогади жінок і ними книжка рясно перетикана. Про обнижений життєвий стандарт говорить дружина лікаря, про становище жінки гімназійна вчителька, про дитячі садки дошкільниця. Особливе місце займають ці спогади в останньому розділі. Там розказують про свої переживання ігумена монастиря Сестер Студиток, 20-літня студентка з процесу 59-ох і дружина „ворога народу“. Це розділ закінчений жмутом листів, що їх надсилали засланці своїм рідним. Все це цінні документи про страдальний шлях української жінки, що їх авторка включила у збірник. Через це набирає він особливої цінности для нас і за ці дописи ми авторці особливо вдячні. Л. Б.

Посмертна згадка

ШИКАГО, ІЛЛ.

Ділимося сумною вісткою із членством СУА, що дня 30. березня відійшла від нас у віці 69 років

на вічний спочинок **Марія Шумовська**. Походила з с. Гороховичі, пов. Перемишль. Впродовж 15 літ була фінансовою секретаркою 36 Відділу. Полишила у смутку дочку і двох синів, зятя і дві невістки, сестру і брата. Членки Відділу взяли численну участь у похороні. Спи спокійно, дорога Союзанко, нехай американська земля буде Тобі пером!

Катерина Пирович

ДІТРОЙТ, МИШ.

Дня 8. серпня 1959 р. членство 26 Відділу СУА відпровало на вічний спочинок свою членку-основницю, бл. п. **Катерина з Янушів Кардаш** походила з с. Миклашова к. Львова, прожила 64 роки і серед тяжких мук відійшла у вічність. Катерина Кардаш брала живу участь у нашому Відділі, її вибирали кілька разів до управи і ще кілька літ тому була містоголовою. Не тільки Союз Українок Америки прощав її, але й Сестрицтво Неп. Зачаття Пр. Діви Марії, де була активною членкою.

Над могилою попрощала Покій-

ну п-ні Катерина Хомяк, містоголова Відділу.

У великому горю полишила хворого чоловіка Івана, дві дочки Володимиру й Марію, сина Василя, зятів і 9 внуків.

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що дня 27. серпня 1959 по тяжкій недузі померла **Олена Якимів**, проживши 65 літ. Походила з родини Вінчурів із Камінки Струмислової. Покійна була довгий час членкою 26 Відділу СУА і Сестрицтва Неп. Зачаття Пр. Діви Марії. Відзначалась великою жертвенністю.

Її прощали широкі круги старшого громадянства. Полишила у смутку дві дочки, Єву й Катерину, двох зятів і 5 внуків.

Спіть, дорогі Союзанки, нехай прибрана земля буде Вам пером!

Стефанія Заплітна
секретарка 26 Від.

ОКРУЖНІ ЗІЗДИ

Як шороку осінній сезон в нашій організації розпочинається Окружними Зіздами. Стараємось перевести їх у місяці жовтні, щоб якнайскорше можна розпочати працю в Окр. Радах. Цього року Окружні Зізди відбудуться в такій черзі:

- Дня 27. вересня — Філадельфія
- 11. жовтня — Ньюарк
- 25. жовтня — Рочестер, Нью Йорк і Дітройт

ПОДЯКА

Пані Ольга Лукомська була довгі роки представницею нашого журналу в Едмонтоні й поклала в тій діяльності великі заслуги. Її безкорисна праця причинилась до поширення Нашого Життя на заході Канади. Відмічуємо це з великим вдволенням у 15-ліття нашого журналу, як також із жалем прощаємо п-ню О. Лукомську, яка внаслідок слабого здоров'я не може присвячувати цій справі більше часу. На цьому місці складаємо їй щирю подяку за довгі роки співпраці.

Адміністрація Нашого Життя

ВИРІВНУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ПОДЯКА

Внаслідок зміни статуту зменшилося число містоголов Головної Управи. З жалем попрощала XII Конвенція видатних працівниць, що впродовж кількох літ стояли на цьому пості та причинились до розбудови цілої округи. Ми певні, що вони й надалі стоятимуть на провідних постах в Союзі Українок Америки і в Окружних Радах будуть продовжувати свою роботу.

Оцим складаємо щирю подяку кол. містоголовам Гол. Управи, що закінчили свою працю згідно з діями давнього статуту. Це пп. **Павлина Будзол**, **Катерина Мураль**, **Катерина Пелешок** і **Софія Онуфрик**. Їх довголітня праця не пішла намарне, а проявилась у численних починах та міцному стані нашої організації.

ЕКЗЕКУТИВА СУА

ЗІЗД КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

В рямках Шостого Конгресу Українців Канади зіхались також представниці Комітету Українок Канади. Цього року припадає 15-ліття цієї установи, що об'єднує всі центральні жіночі організації Канади.

Президію Зізду творили голови Відділів Комітету Українок Канади та представниці управ складових організацій. Конгресову Сесію відкрила голова Домініяльної Екзекутиви п-ні **Євгенія Ситник**.

У першій частині Сесії п-ні **Савелія Стечишин**, провідна й довголітня громадська діячка Канади, виголосила доповідь, присвячену 75-літтю українського жіночого руху і 15-літтю Комітету Українок Канади. Потім п-ні **Євгенія Ситник** віддала поклін і честь піонеркам, що змагались за права жінок.

У другій частині Сесії, яку провадила п-ні **М. Дима**, відбулась дискусія про проблеми молоді й про плани праці ЖКУК-у. Вступ до дискусії виголосили пп. **М. Ваврик**, **Р. Кондра** і **А. Вах**. Делегатки оживлено дискутували і внесли від себе додаткові пропозиції.

Після дискусії Сесія схвалила проект резолюцій, що їх прочитала голова Рез. Комісії п-ні **М. Солонинка**.

Участь делегаток у Зізді була дуже численна.

Організаційний звіт СФУЖО

Члени-організації СФУЖО подали загальну картину своєї організаційної праці на анкетних листках, які виповнили перед Конгресом. Із них можна зладити загальний образ про те, де вони діють, яку силу собою уявляють, який є напрям їхньої праці, яка скількість жіноцтва ними охоплена та чи йдуть вони у правильному напрямку.

Як знаємо, членів організацій є 14. Це є: Союз Українок Австралії, Америки, Аргентини і Франції, Об'єднання Українських Жінок Бельгії, Венесуелі, Німеччини й Ліги Визволення України в Канаді, Організація Українських Жінок Англії, Бразилії, Ліга Українських Католицьких Жінок Канади й Організація Українок Канади, Український Золотий Хрест Америки, Український Жіночий Союз Австрії.

Вичислені організації — дуже різні — як часом існування, так своєю силою, активністю й осягами. Умовини, методи й плани праці в основному покриваються. Є деякі різниці чи відхилення, залежно від специфічних умов поселення. Та одна наша ціль — збереження української людини й скріплення внутрішньої сили народу, просвічує всім.

Найстарша віком — Організація Українських Жінок Бразилії (35 літ) мала дуже нерівний шлях розвитку. В тій формі, що тепер, існує 14 літ. Другою щодо віку є Союз Українок Америки (34 роки), потім Організація Українок Канади (29 літ), Український Золотий Хрест (27 літ), Ліга Українських Католицьких Жінок (15 л.). Дальші організації постали пізніше, а наймолодшою з них є Український Жіночий Союз Австрії, що відновився два роки тому, хоч традицією сягає до часу I. світової вій-

ни, але через політичні умовини був нечинний.

Всі організації, за винятком двох, мають власний статут.

Організаційна будова їх є одностепенна, двостепенна і тристепенна. Цю найвищу орг. форму (трестепенну) виказують: СУАмерици, СУАвстралії, Укр. Золотий Хрест, ЛУКЖ. Двостепенними є: ОУК, ОУЖ ЛВУ, Англії, Німеччини, Венесуелі, Бразилії, СУФранції. Одностепенними є СУАргентини, ОУЖ Бельгії і Укр. Жін. Союз Австрії.

На першому місці щодо розгалуження стоїть Ліга Українських Католицьких Жінок Канади, яка має 4 Епархіяльні Управи (Едмонтон, Саскатун, Вінніпег і Торонто) та 123 клітини. Друге місце займає Союз Українок Америки, на числюючи 6 Округних Рад (Нью-Йорк, Філадельфія, Ньюарк, Рочестер, Клівленд, Дітройт) та 71 Відділів. Дальше слідує Союз Українок Австралії, що має 5 стейтових управ (Мелбурн, Аделаїда, Перт, Кенбери, Сідней) і 23 Кружки. Вкінці приходить Укр. Золотий Хрест із 4 Окр. Управами і 17 Відділами.

Серед двостепенних організацій на першому місці стоїть Організація Українок Канади із 25 Відділами. Дальше Організація Українських Жінок Англії на числює 18 Гуртків, так само ОУЖЛВУ в Канаді 18 Відділів, Об'єднання Українських Жінок Німеччини має 11 Делегатур, Організація Українських Жінок Бразилії на числює 8 Відділів і Жін. Секцію при Т-ві „Соборність“ у Сан Павлі, Союз Українок Франції має 3 філії, ОУЖ Венесуелі одну.

Свої загальні збори (зїзди, конвенції) організації відбувають різно. Найрідше (що 3 роки) Союз Українок Америки, дещо частіше (що 2 роки) ОУК і ЛУКЖ.

Та їх звена 2. степеня, Окр. Ради й Епархіяльні Управи відбувають зїзди щороку. Всі інші організації щороку скликають свої загальні збори.

Всі організації є пов'язані з українським громадським представництвом на місцях, як УККА, КУК, УЦР, ЦПУЕН ітд. Деякі ще є тісно пов'язані з „братніми“ організаціями, як УНО, СУБ, ОДВУ, ЛВУ.

Діловодство в усіх організаціях налагоджене. Всі центральні провадять книги протоколів, касові і членів, а деякі з них хроніку та мають архів. Низові клітини ведуть ті самі книги, лиш у меншому засягу.

Обіжників висилають усі 10 - 12 річно.

Щодо числа членів, то СУАмерици і ЛУКЖ Канади є менш-більш однакові — около 4.000, СУАвстралії виказує 700, ОУЖ Англії 560, ОУЖ Бразилії около 300, Укр. Жін. Союз Австрії 61. Інші організації не подали числа свого членства.

З організаційних засобів праці на першому місці звичайно стоять поїздки. Безпосередній контакт централі з членами — це найбільш успішний спосіб. В умовинах нового поселення не можна, на жаль, із нього користати. Великі віддалі й дорогі засоби транспорту утруднюють це й тому організації мало тих поїздок виказують.

Другим добрим засобом організаційного впливу — є письмовий контакт. Ця дорога не є найгірша, а в наших умовинах необхідна. На жаль, вона замало використана в організаційних взаєминах. Кількість обіжників невелика, а також кількість висланих листів. Також недостаточна реакція низових клітин.

В наслідок цього слабого організаційного контакту, де маса членства не відчуває накресленого Централєю плану, праця Відділу обмежується до кількох одиниць, що її двигают. Це доводить

до перевантаження і знеохочення їх. В наслідок цього праця не йде одностайно, то послаблюється, то скріплюється.

Майже всі члени-організації в початках були подумані, як секції при українських товариствах та з часом і ростом своїм, і числом членства змагали до усамостійнення. Це вже в певній мірі досягнуто. Якась частина членів-організацій зовсім незалежна, друга знов працює в тісній кооперації з „братніми“ громадськими установами і в тому теж знаходить свій вияв.

У внутрішні справи членів-організацій СФУЖО не втручає. Члени-організації працюють за своїм статутом і виконують свої завдання. Та є випадки, коли члени-організації домагаються помочі у своїх труднощах або виконанні певних завдань. Великі, давно створені організації цього не потребують. Але для віддалених і менших — СФУЖО стає опертям. Думка, що десь там за океанами є центр, до якого можна звернутись за порадою чи матеріалами, значить дуже багато. І тому для всіх наших організацій, великих і малих, навіть для одинцем стоячих, думка, що творимо одну, велику, сфедеровану силу, зцентралізовану одиницю, згуртовану в одну цілість, готову для служби своему народові — нехай буде заплавою членам-організаціям, що створили СФУЖО. Пятнадцять тисяч зорганізованого жіноцтва — це досяг, яким можна похвалитись у 10-ліття СФУЖО.

Марія Біляк

ОБІЗДКА ДЕЛЕГАТОК

Бажаючи познайомити зорганізоване жіноцтво США з делегатками Конгресу СФУЖО, влаштовуємо обіздку їх по більших наших осередках. Наші члени-організації Союз Українок Америки й Український Золотий Хрест перебрали на себе переведення цієї обіздки. В тій цілі створились у більших наших осередках Комітети Зустрічі, які дбають про зустріч делегаток із громадянством.

Перший виступ пп. Ірини Пеленської й Олександри Сулими відбудеться заходами Окр. Ради СУА у Філадельфії для 26. вересня.

Літературна нагорода Марусі Бек

Задум українсько-американської громадської діячки став дійсністю. Маруся Бек уфундувала при СФУЖО літературну нагороду.

Українські письменниці займають почесне місце в нашій літературі. Їх наполеглива праця, їх творчі зусилля й шукання в великій мірі піддержують наш літературний процес. Оце й бажала відзначити Маруся Бек. Своїм шляхетним жестом вона віддала признання їх творчій ролі в царині української культури.

Тим вона пішла назустріч давньому нашому бажанню — зблизити світ зорганізованого жіноцтва з творчими змаганнями наших мисткинь.

Літературна нагорода СФУЖО, що її уфундувала Маруся Бек, буде розділюватись щороку впродовж пяти літ. Для ведення цієї справи встановлено — на бажання фундаторки — Комітет Літературної Нагороди. У склад його входять: редакторки обох жіночих журналів і знавць літератури. Оцеї Комітет, до якого ввійшли пп. Стефанія Бубнюк, Лідія Бурачинська і др. Наталя Пазуняк, дбатиме щороку про призначення цієї нагороди.

Її приділення відбуватиметься у формі літературного конкурсу. Недруковані ще й надіслані твори письменниць будуть щороку розглянені окремим журі, яке й визначить дві однакові нагороди. Нагороджені твори будуть поміщені рівночасно в журналах „Наше Життя“ і „Жіночий Світ“. Точні умовини конкурсу та склад журі будуть подані в найближчому числі.

Із Сесії Студ. Днів у Торонті

Дня 14. червня Комісії СФУЖО, що підготовляли матеріали для Конгресу СФУЖО, перевели свою Сесію. Її відкрив місто голова СФУЖО п-ні Стефанія Савчук.

Голова Виховної Комісії п-ні Ірина Петрів подала перебіг праці Комісії та зложила звіт із виховної праці членів СФУЖО у Канаді. Слідували доповіді — „Труднощі і засоби української матері в Канаді“ (п-ні інж. Л. Вертипорох), „Допомога жіночих організацій у виховній праці“ (п-ні М. Трачук), „Допомога дошкільній і шкільній дітворі з боку жін. організацій“ (п-ні Ярослава Зорич), „Допомога середньо-шкільній молоді“ (п-ні мгр. О. Копач), „Молодечі організації“ (п-ні К. Палів). У дискусії виявлено точніше деякі питання.

Голова Комісії Сусп. Опіки п-ні д-р Ірина Нітефор переводила наради у формі запитів, на які члени Комісії відповідали. Та на початку, як і в попередній Комісії, п-ні Євгенія Янківська подала звіт про працю членів СФУЖО в Канаді. Потім обговорили — п-ні М. Спольська про потреби залишенців, п-ні д-р Віра Кос — про співпрацю з канадськими харитативними організаціями, а п-ні Негрич зачитала доповідь М. Охримовича про суспільну опіку в Канаді.

Черговою Комісією, що звітувала, була Культ. Освітня. Голова Комісії п-ні Марта Кравців-Барабаш подала характеристику звітного матеріалу членів-організацій Канади. Дальше відчитала реферат п-ні Марії Охримович „Книги, духове обличчя народу“. Про наше народне вбрання говорила п-ні Марія Велигорська.

Голови Комісії подали внески всіх доповідниць до резолюцій.

Про Комісію Молоді і її дискусійний вечір, що відбувся 6. червня, реферувала п-ні М. Солонинка, яка була звязковою до Комісії Молоді. Прочитала звіт голови Комісії Молоді п-ні Л. Залеської та їх внески до резолюцій.

На кінці розвинулась широка дискусія, в якій забирали голос також представники громадських організацій, як проф. Зелений (Об'єднання Педагогів Канади) і п. Козловський (Фонд Допомоги Українців Канади). Вичерпну відповідь на затримані справи дала представниця Управи СФУЖО п-ні Ірина Павликовська.

Наші читачки-залишенці хвилюються, що їх передплати на „Наше Життя“ вичерпуються. Не забувайте їм їх відновити. Хто черговий?

Із життя наших Централь

УКР. ЖІН. СОЮЗ АВСТРІЇ

Зпочатком травня відбулась у Відні сесія Екзекутиви Міжнар. Жін. Ради Жінок. З ініціативи Управи СФУЖО Укр. Жін. Союз Австрії зголосив свою участь і дістав незабаром запрошення увійти у склад австрійської делегації. Українську делегацію, що її творили пп. д-р Дарія Дзерович, Наталя Грос, М. Іванович і Т. Тарко, очолювала п-ні д-р Ірина Зошук.

Сесія тривала цілий тиждень. Відкриття відбулось 6. травня в великій залі парламенту, а дальші наради проходили в комісіях. Українки старались брати в них участь, як також у різних прийняттях та товариських нагодах Сесії. На бенкеті, що закінчував сесію, п-ні д-р Зошук іменем української делегації подякувала Управі Конгресу за запрошення.

Під час нарад удалось членам нашої делегації навязати цінні знайомства та поінформувати чужинок про українську справу.

СВЯТО МАТЕРІ В МАНЧЕСТЕРІ

В неділю, дня 24. травня Організація Українських Жінок Англії влаштувала Свято Матері для цілої округи. Його відкрила голова ОУН п-ні О. Роснецька й прочитала привіти від духовників обох українських Церков. Більшість точок програми виконала дівчора з місцевого дитячого садка і школи. Та в осередку її стояла промова, яку виголосила ірландка п-ні Девлін. Палким словом вона вказала на змаг України до власного життя та потягнула паралелю з боротьбою Ірландії.

У згадці, яку написав покійний тепер голова СУБ-у Дмитро Левицький, висловлено жаль з приводу того, що мало матерей прибуло на це Свято. А воно заслужило на їх участь і підтримку.

ІЗ КОНФЕРЕНЦІЇ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ

Дня 29. серпня відбулась у Торонті Конференція ОУП, присвячена у головній мірі виховній теорії та організаційним справам. У програмі дано огляд усіх виховних систем та обго-

Під час побуту на Конгресі Маруся Бек зложила візиту мейорові м. Нью-Йорку Вагнерові. На світліні зліва: Мейор Вагнер, Маруся Бек і Степан Ярема.

During her sojourn in New York City Miss Mary Beck paid a visit to Mayor R. Wagner. From left to right: Mayor Wagner, Miss Beck, S. Jarema.

ворено створення українського виховного центру у вільному світі.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій вислала на Конференцію виховну референтку п-ню Іри-ну Пеленську. Окрім того прибули наша містоголова в Канаді п-ні Стефанія Савчук і референтки — тт. Кекилія Гардецька й Євгенія Янківська.

П-ні І. Пеленська зложила привіт, в якому поєднала голос СФУЖО та Шкільної Ради Австралії, якої є головою. У панелі на тему „Чи потрібна одна об'єднуюча виховна центральна установа?“ брала участь, як одна з дискутуючих сторін та могла послужити виховним матеріалом жіночих організацій й досвідом австралійського терену. У цьому ж панелі взяла участь також п-ні Тоня Горохович, як знавець пластового виховання.

Про перебіг Виховної Комісії на Студ. Днях СФУЖО в Торонті реферувала п-ні Ярослава Зорич. П-ні Зорич виголосила також доповідь на тему „Можливості розбудови дошкільного виховання“. Як знавець дошкільної праці вона розгорнула плян і показала можливості цієї ділянки в Канаді.

ОСОБИСТЕ

Зприводу смерті нашої дорогої членки Наталі Гладішовської складає родині Покійної вираз глибокого співчуття.

Культ. Освітня Комісія СФУЖО

НА КОШТИ ДЕЛЕГАТКИ ДО АТЕН

Збірка на кошти подорожі нашої делегатки на конгрес МЖСоюзу вже закінчена. На неї відгукнулась більшість наших членів-організацій своїми пожертвами. Оце проголошуємо останню вплату, яку надіслав Союз Українок Австралії:

Гол. Управа СУА в Мелборні 5 ф
Стейтова Управа СУА в Н.П.В. 7,13 ф
Стейтова Управа СУА в Зах.
Австралії 3 ф

Разом збірка принесла 228.00 дол.
Щире Спасибі!

ОСОБИСТЕ

Нашому найкращому молодому талантові 1957 — п-ні Славці Сурмач складаємо щирі побажання з нагоди її одруження.

Редакція Нашого Життя

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

Jean Wolcott Piper

The Refugee Year

In June 1959 World Refugee Year was proclaimed. Its purpose is to arouse the Free World to the necessity of solving this problem. Although each country has attempted a remedy, now, fourteen years after World War II the problem is as alive as at its beginning.

After World War II the great bulk of refugees resettled in other countries. But the "hard core" in Germany and Austria, about 60,000 persons, unable to emigrate, because of advanced age or disease, are leading there a hopeless, impoverished life. In Lebanon, the Arab refugee problem is acute. Instead of a cessation, or even an easing of the problem it increases. New centers frantically open: in Tunis and Morocco, in West Berlin, in Shanghai, Trieste. At all borders of the Iron or Bamboo Curtains surge scared, desperate people, trying to escape from Communist persecution.

Refugee Year is designed to stimulate the conscience of the Free World. So long as the world is divided into two parts — the Free, the Enslaved — the refugee problem will be permanent; and can be solved only by the Free World. If we are inactive about this, their so terrible problem, we discourage these enslaved peoples in their struggles against communist oppression; and their desperation and disappointment create centers of great tension in our midst.

It is a joy to relate the ready understanding of women's organizations. The International Women's Council at its Board Meeting in Vienna (May 1959) passed

a resolution recommending to National Councils planned programs, and funds. In Belgium, a special committee, under the sponsorship of the National Council started the specific task of resettling 2 refugee camps in Germany (663 families). The World Union of Catholic Women's Organizations put this theme on the agenda of its Study Days to be held in October 1959 in Paris. They expect this trend to grow. But in order to achieve a complete solution, the understanding of refugee problems must be deepened. It is not only a matter of money.

The Ukrainian National Women's League presents an example of planned help. This organization sponsored several kindergartens in the refugee camps of Germany and Austria, where children receive, besides good instruction in their native language, an additional meal. This work began five years ago, and grows in numbers of kindergartens and children. The Ukrainian Women's Organization in Germany took over the management. All involved factors — the Branches of UNWLA, the Branches of UWO, the teachers, the parents and the children feel the importance of their work.

A year ago a similar action was started among the old, lonely women in refugee camps or homes for the aged, who longed for some contact with the world, some kindly attention. The Branches of UNWLA founded new sponsorships for them, sending a small amount of money and presents at Christmas. A vivid correspondence grew up among the Branches, and their "Grandmothers" that resulted in the old ladies

regaining self-confidence, their human dignity, and happiness.

These small acts indicate the way we must approach the refugee problem. Funds are necessary, but not the most important part. Rather it is the person to person human contact, the assurance that someone, out in the happier world beyond them remembers and cares in a very specific way. We must thoroughly appraise the refugee problem and realize, that in the immediate foreseeable future it is a permanent problem requiring alleviation of various kinds.

Resolution of Ukrainian Young Women at World Congress of Ukrainian Women

We, the representatives of Ukrainian Women have reached the conclusion that the educational institutions of the Free World often use outdated or biased information about Ukraine. We are deeply concerned with this situation and wish to do our utmost to correct it.

We therefore consider it our duty to appeal to the World Congress of Ukrainian Women and the entire Ukrainian community in the free World to sponsor the publication of informative literature which is to cover all spheres of Ukrainian life. We also ask that appropriate steps be taken by our central organs toward approaching the Educational Boards in the Free World to correct erroneous data in textbooks with regard to Ukrainian history, language and ethnography.

June 26, 1959. Statler-Hilton Hotel, New York City.

The World Congress of Ukrainian Women

On June 24-27, 1959 a World Congress of Ukrainian Women, convened by the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO), was held in the Statler-Hilton hotel, New York City.

WFUWO was founded after World War II by a Congress of Ukrainian Women meeting in 1948, in Philadelphia. It represents the opinion of Ukrainian women in the free world, and consists of 14 member-organizations, which organized about 15,000 members in North and South America, Australia and Europe.

The recent June 1959 Congress was called in commemoration of the 75th anniversary of the Ukrainian feminist movement, and the 10th anniversary of WFUWO. Its goal was to analyze actual problems, and to originate plans for the future.

Eleven member-organizations were represented through 161 delegates, the most numerous of whom were from the United States of America and Canada. Australia sent 2 delegates, Europe 3, South America 3. Other member-organizations in Argentina, Belgium and Austria were not able to attend, but sent their greetings. In addition many representatives from other Ukrainian organizations as well as guests attended. Altogether 369 persons took part in this World Congress of Ukrainian Women.

The program was in two parts. June 24 and 25 were Study Days dealing with all fields of work: program, education, arts and crafts, trades and professions, welfare, public relations, all were discussed. The June 26 and 27 Sessions held the highlights — speeches and resolutions.

Two main themes engaged the Congress:

1. Work of Ukrainian Women's organizations in the free world.
2. Situation of the Ukrainian Women in the bolshevik-occupied Ukraine.

These themes were worked out in the following addresses.

Mrs. Olena Salisniak, President

of WFUWO outlined the feminist movement, which began in Ukraine in 1884; Mrs. Helen Lototsky, Vice-President of WFUWO recalled the devoted women heroines, who at various stages promoted its steady progress; Miss Mary Beck, President of the City Council of Detroit gave a silhouette of the Ukrainian woman

Mrs. Marie Stankievich, President of the Women's Division of the Byelorussian-American Association is greeting the Congress.

in the U.S.A.; and Mrs. Irene Pawlykowska, Financial Secretary of WFUWO drafted its plan for the future.

All these speakers emphasized that wherever Ukrainian women settle, through their old traditions they introduce new cultural values into their new lands. Everywhere they found organizations to support their members in their new country; and, to help their new community. There are now 14 national organizations in 11 countries — the United States of America 2, Canada 3, Argentina, Austria, Belgium, Brazil, France, Germany, Great Britain, and Venezuela.

Among delegates and guests from various countries were naturalized citizens of long standing, newcomers, Americans, Canadians and Brazilian women of Ukrainian descent. Some were famous persons, now retired, some actual workers, others young beginners in organizational work.

The program included a special Youth Session presenting the talented young, with their vivid and independent opinion. All these women, so different in upbringing and background found a unanimity in their common goal: the love for freedom and liberation of Ukraine from bolshevik slavery.

The Congress decided to improve the work of the member-organizations; to raise their spiritual and cultural level, and to support the smaller women's groups. Beside that they discussed the hunger problem of the world, and their role in the Refugee Year.

The second theme of the Congress was treated by Mrs. Alexandra Sulma-Boyko in her address "The Ukrainian Woman in the Soviet Regime." Excerpts from her address are:

1. Therefore the Congress stated that the Ukrainian woman is compulsorily involved in the Soviet economy, without any consideration for her mental or physical health or her housewife or maternal duties.

2. The Ukrainian woman cannot defend her worker's rights — the Trade Unions being an instrument of the State-directed management.

3. The Ukrainian mother is deprived of her educational influence on her children, because the state-directed educational factors take more and more initiative in this field (boarding schools).

4. The Ukrainian woman sees her family unprotected through law and customs since adultery is not acknowledged as a divorce motive.

5. The newest experiment of the Kremlin — the compulsory resettlement of young girls to the virgin lands is a hard blow against the Ukrainian family and nation.

6. The recently voted law barring Ukrainian language from schools in Ukraine is a new proof of relentless Russification of the country.

The Congress condemned all these facts of bolshevik imperialism, and demonstrated it as proof

of the oppression Communism imposes on enslaved people

Also the Congress stated that the Russian-bolshevik regime is threatening the whole Free World through its aggression. The duty of Ukrainian women is now to join the struggle against communism in their new home lands.

A luncheon on June 26 and a banquet on June 27 were the social parts of the Congress program. At the luncheon greetings from prominent political persons were read, many of which were from Congressmen and Senators of the United States of America. The banquet was attended by prominent guest speakers — Congresswoman Florence Dwyer, Mrs. De Witt Stetten, Vice-President of the National Council of Women in the United States of America, and Mrs. Simmons, State Secretary of the State of New York.

Coverage of the Congress, its reports and pictures was extensive in the Ukrainian-American press. The Hon. Kenneth Keating, United States Senator from New York placed a notice about it in the Congressional Record on June 23, 1959, Vol. 105, No. 104, page 10517, as well as a resume about the Ukrainian cause.

So large was the Exhibition of Ukrainian arts and crafts done by Ukrainian women artists in the free world that the paintings had to be set along the back and side walls of the auditorium. In the room intended to house the whole exhibition the walls were completely lined with folk art products — priceless embroideries, and ceramics of a very high quality fired in the kilns of the American-Ukrainian artists, and the beautiful and intricate Easter egg patterns, the customs of which goes so far back into the centuries as to be almost unknown. The most talented of all the artists in the various exhibitions were honored by awards.

In the middle of the Exhibition Room was a long table that held the literature done by Ukrainian writers, most of it in the Ukrainian language. When one

could beguile a busy attendant, or a chance observer into translating the titles, and possibly the briefest snatch of the theme of some of the books, one was left in a perfect ferment as to what the rest of the fascinating contents might be; and an insatiable longing for translations.

New elections of the Board brought in new members. The President was re-elected — Mrs. Olena Salisniak, an old leader of the Ukrainian feminist movement. She resides in Canada, where two Vice-Presidents and some Committee Chairmen also live. The Secretariat of the WFUWO is housed in the world headquarters at 909 N. Franklin St., Philadelphia, where Mrs. Helen Lototsky, Vice-President of WFUWO is responsible for the conduct of its affairs.

Ukrainian women left the Congress with a satisfying sense of accomplishment, and with a deep resolve to pursue their charted way for the future.

THANK YOU MR. PRESIDENT

The World Federation of Ukrainian Women's Organizations sent a following letter of thanks to the the President of the United States.

Mr. Dwight D. Eisenhower,
President
The White House
Washington, D. C.

Dear Mr. President:

Your Proclamation signed the 17th day of July, in the year of Our Lord 1959, and of the Independence of the United States of America the 184th, following the joint resolutions of Congress, designating "the 3rd week in July, beginning July 19, 1959 as Captive Nations Week; and, declaring that "a similar Proclamation shall be issued each year until such time as freedom and independence shall have been achieved by the nations of the world" is one of the most outstanding documents of the will of the people of this nation to struggle for the freedom and independence of all nations on Earth.

So long as Communist tyranny, with its inhuman system of concentration camps exists, and enjoys its evil, self-styled "successes," no real freedom, no real peace can dwell in the hearts and souls of citizens of the free world, for they are conscious of the martyrdom of those deprived of mankind's most cherished treasure — freedom.

We Ukrainian women, who have suffered the horror of the Communist system can now, in this country of freedom, without fear of reprisal, express to you, Mr. President, our highest appreciation for this noble, true Christian deed, which proves that the free world is in defense of peoples everywhere, who are in dire distress.

Very sincerely,
Helen F. D. Lototsky
Vice President

UKRAINIAN DISHES

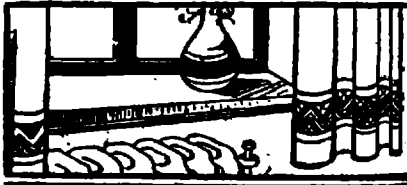
Rum Nut Cookies (40-45 cookies)

- 1 lb. hazel nuts, ground*
- 1 C. sugar
- 4 T. water
- 1 tsp. vanilla
- 1 T. rum

Put nuts through meat-grinder. Place sugar and water together in pan over medium fire and allow to boil a few minutes to make a syrup. Remove from fire and add ground nuts (reserving about 4 tsp. to sprinkle on top of cookies), vanilla and rum. Mix well. Place on greased cookie sheet in balls the size of a walnut. Flatten into circles about 2 in. across. Spread with a dab of orange marmalade; and sprinkle with remaining ground nuts. Bake 1-15 minutes at 350°. These cookies are very crisp.

* other nuts may be substituted

OUR LIFE
Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

У НАШІЙ ХАТІ

Добір назв

ПЕЧИВО

Слово „печиво“ в українській мові означає і процес печіння і продукти його (як збірна назва). У Грінченковім словнику знаходимо такі приклади: 1. „Біг дасть до печива“ (тобто нема готового хліба старцеві, поки не пектимуть); 2. „Паляниця-забудька, що з усього печива зосталася в печі забута“ Але частіше його вживають у другому значенні.

Печиво печуть з тіста, тобто з сирі маси, замішаної з борошна, і це слово („тісто“) тільки в такому значенні й слід уживати, — тим то польонізм „тісточка“ чи „тістечка“, як назву печеного, треба відкинути. Тісто, чи в здрібнілій формі „тістечко“, може бути тільки сире.

Споконвіку в практиці печіння люди розрізняли **вчиняне тісто** (тобто **запарене** — звідси **опара** — на дріжджах чи розчині, — „рóżчина“ жін. р.) і **прісне**. Згадаймо ще біблійне оповідання про походження жидівської маці — прісного хліба! Є українська приказка: „Іж прісняки, заким будуть кисляки“ (Номис). Новішими часами пекарі повинають різні замінники вчиняного тіста, роблячи його пухким через додавання різних „порошків“ і вчиняне і прісне тісто „ускладнюють“ часто додаванням різних домішок, що творять **здобне тісто**, чи **здобу**, або комбінують з різними прикладками (**начинками**). В наслідок цього повстає **крихке** (не „крухе“), „латане“ (листочковане або французьке) печиво. Хоч усе це входить фактично в поняття хліба, але в побуті звичайно вживають слова „хліб“ на позначення борошняного печива в „чистому“ вигляді. На Україні здавна пекли хліб у вигляді буханців (буханів, чи — як пишуть тепер на Україні — **буханок** — жін. р.). Пшенична бухан-

ка („хлібіна“) мала й має ще тепер назву **палянці**, житна — **житняк** (трохи зневажлива назва), а з **ячного борошна** — **яшник**. Вузько-льокальне явище — хліб з кукурудзяного борошна на Західній Україні зветься **малай**, хліб із гречаного борошна на Наддніпрянщині — вже **призабуте явище** — **гречаник**, міг бути ще **горохвяник**. Окремий вид вчиняного пшеничного хліба, зробленого „латанням“ називається **книшєм**.

Але треба сказати, що в міському побуті ці всі назви вийшли з ужитку, і білий пшеничний хліб так переважно тільки й називають „білий хліб“ або заміняють словом „булка“ Особливої форми білий хліб має назви: **калач**, **коровай**, **папушник**, **баба**, **паска**.

Близькі до „чистого“ хліба різні коржі (а не „плячки“). Коржі з учиняного тіста, зроблені в виді товстого кружала, називаються **перепічками** або **плескачами**, з прісного — просто „коржі“.

Прісні коржі можуть бути „латані“, тобто зроблені з промашуванням усередині. Малі „жоржики“ з учиняного тіста — **оладки**, з прісного — **млинці**, **налисники**. Малі „хлібчики“ з учиняного тіста — **пампухі** чи **пампушкі** або **балабушки** (останнє вузько місцеве „східне“), **пампушки на олії**, „**сластьони**“. З учиняного тіста роблять **бублики** (не **обарінки** — з польського „obwarzanki“), **плетеники** (а не **преці** ані **кренді**), **плетуни**, **рогалики**, **бухти**.

Ще більше віддаляються від „чистого“ хліба всякі **пирогі**, що в них є обовязково якась **начинка**. Слова „пирогі“ (однина „пиріг“) не можна вживати в значенні „вареників“ (як це кажуть у Галичині): „пирогі“ тільки печуть, а не варять. Пирогі можуть бути не тільки в спеціальній „пирожистій“ формі, але й у формі **коржа**, відпо-

вдно до англійського „pie“ Тут належить ще додати назви: **сирник**, **сирна паска**, **маківник**, **медовик** (медяник), **перекладанець**, **завиванець**.

Всякі дрібні коржики з різного здобного тіста мають **загальну назву печива**, відповідно до російського „печенье“, англійського „кекси“ У селянській мові є ще дрібне печиво в формі „горішків“ (так вони й називаються), але до міського побуту це не перейшло. Комбінація прісного здобного тіста з різними солодкими домішками та кремами, відповідно до російського „пирожного“ та польського „ciasto“ чи англ. „cake“, по-українському треба називати **пундиками** („пундик“, чол. р.).

Торти залишаються в українській мові як запозика печива й назви.

Торт не все можна ідентифікувати з англійськ. словом „cake“. „Cake“ має більш загальне значення на означення солодкого печива. Тож слушно зробила Савеля Стечишин, що більшість приписів на наші торти переклала словом „torte“, яке теж уживається в англійській мові. Нпр. „coffee-cake“, означає печиво до кави, а не печиво, що в ньому є кава як складник, і на це назва краща „coffee torte“

Реасумуючи вище сказане, тісто може мати назви:

Учиняне або дріжджове.

Крихке (а не **крухе**).

Бісквітне (а не **бішкоптове**).

Листковане або **латане** (а не французьке).

Заварне (а не **птисьове**), з нього випікають печиво зване **птисі**.

Пирогі печемо з **начинкою** (а не **фаршом**), а **торти** (згл. **коржі** на **торти**) перекладаємо **масою**.

Ч. -ч.

КАПЕЛЮШКИ...

М'які фетрові дива виростають тепер на жіночих голівках. Невеличкі й достосовані кольором до плаща чи костюму. Це — берети, кльози, брилі.

Але вже показуються, як найбільша новина — хутряні шапки. Вони теж

мають форму беретів і точок. Часто гармонізують із хутром плаща чи костюму.

На вечір поширені точки. Із м'якого фетру або шовку, вони тісно прилягають до жіночих голівок і дають змогу показати оригінальні ковтки й намисто.

ЯК СТРАТИТИ ВАГУ?

На цю тему багато пишуть і дискутують. Бо й справді — наша вага це не тільки передумовина елегантного вигляду, але й добро-го здоров'я. Від цього багато залежить!

Часто чуєте, що в літі легко стратити вагу. Внаслідок спеки немає апетиту, а зміна місця і харчу ще спричинюється до того. І справді — в літі люди менше їдять. Головно ситих, поживних страв, що прибавляють ваги.

Та все ж треба і в тому часі добре відживлятися. Бо ж наші вакації короткі — два тижні скоро проминуть, а звична рутинна свого вимагає. Та треба дбати про поживу, що спалюється, а не переходити у товщу.

Треба пам'ятати про добре, поживне снідання. Хоч як спішитесь до праці, все ж треба його вранці зїсти. Ранішню їжу найкраще за своєму собі організм і з неї найбільше користи йому.

Як виглядають ваші полуденки, що їх берете з собою на працю? Хліб чи булка не є тут необхідні...

Як водиться?

ДІТИ ПРИ СТОЛІ

Це нудно, що я постійно про те пишу, але кожного літа, коли буваю в наших літництвах, все наново бачу таке явище: наші діти не вміють поводитись при столі. Вже не згадую про те, що вередують, лишаючи половину їжі на тарілці, а то й зовсім не рухають її, чекаючи на лакоминку. Але саме орудування ложкою й вилкою, серветкою, тримання рук, накладання страви до уст — це все ще вимагає великої уваги. Також встрявання у розмову старших чи різні вигуки трапляються часто. Пізно починати виховувати дітей уже в пансіоні й такі наслідки подані вказівки вже нічого не можуть. Та чи не можна б подати в Нашому Житті ряд вказівок, як засвоїти дитині ці засади?

Читачка з Нью-Йорку

Засвоєння правил доброї поведінки при столі вимагає великої праці й уваги батьків. Поспіх теперішнього життя стає цьому на

перешкоді. У деяких школах на це звертають увагу і в шкільних харчівнях перестерігають тих правил. Але всього не можна від школи вимагати. Основні засади дитина повинна одержати таки в родинному домі. Матері, з якими ми нераз дискутували на ці теми, пояснюють, що в теперішньому навантаженні хатньою і заробітковою працею вони не всіляк цього припилювати. Обід їдять у поспіху і мати часто при кухні ще викінчує страву. Це правда, що мати перепрацьована понад силу. Але добра поведінка при столі така ж важлива для дитини, як її навчання. Тому треба шукати способу на те. Може це завдання міг би перейняти батько? Або може принайменше в неділю, при гарно накритому столі засіла б ціла родина й мати могла б повчити дітей про правильне вживання застави?

Найкраще було б, коли матері самі висловились у цій справі.

Тітка Христіна

Подумайте радше про салатку з сира чи городини. Її можна взяти з собою в слоїку, що закручується покриткою або в картоновому кубку, прикритому шапочкою з целофану. Сметанковий сир, перемішаний із кусниками зеленої паприки, чи два твердо зварені яйця, посічені й перемішані з дрібно посіченим огірком — це дуже поживна й смачна страва. До того можна зїсти солону паляничку (крекеса) і випити склянку пісного молока або чаю.

Обід їмо у передвечірніх годинах. Тут треба знов покласти натиск на м'ясну страву й городину до неї. Це дає нам потрібну енергію й не накладає товщу.

МОДНІ ДРІБНИЧКИ

Я справила собі торік кілька „мішків“. У цьому сезоні їх майже ніхто не носить. Що мені з ними робити?

Ріта

„Мішки“ дуже легко переробити: зробити у стані кілька вшиток, підшукати елегантний, кольоровий поя-

сок і того ж кольору рукавиці або відповідний шкіряний поясок, що гармонізував би з торбинкою.

Моя порада — ніколи не справляти собі крайню модних річей, бо вони недовго тривають. Треба підшукувати одяг, що триватиме не лиш один, але й два сезони.

Віра Ке

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Дорогі Союзняки!

Шлю свою передплату та й хочу Вам побажати дальшого успіху у Ваших трудах. Для мене, старої, остання обгортка Нашого Життя із кольоровими взорами — це велика приємність. Коли дивлюсь на них, моя стареча думка відлітає далеко, на дорогу мою зелену Буковину і здається, що чую нашу славу тримбіту та й флюяру, за якими моє серце тужить, бо вже не почую того більше і не побачу своїх гір Карпат та й бистрого Черемоша, вже бо та бабуся зубата за плечима з косою!

Ольга Ключанович
Питсбург

Українська ВИШИВКА

ІЗ ВИШИВАНИХ ВЕЧЕРНИЦЬ У ФІЛАДЕЛФІЇ

Вовняні й потолудневі сукні можна також прикрасити вишивкою, коли уважно дібрати взір і ошадно примістити його. Подаємо три зразки добре приміненої вишивки.

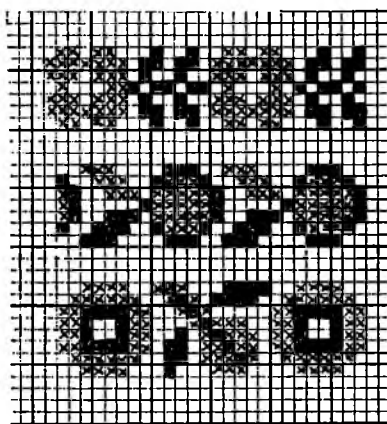
Ч. 1. П-ні Марія Карпинич у вовняній сукні піскової краски. Вузкий хрестиковий взір біжить здовж пазушки, на рукавах і на поясі.

Mrs. Maria Karpinich in a fair woolen dress, adorned with embroidery.

Ч. 2. П-ні Мирося Паладій у шовковій суконці горохової краски. Взір „хмелик“ дуже вміло приміщений на рукавах і здовж вирізу.

Mrs. Myrosia Paladi in a silk dress. The embroidery is applied at the collar and sleeves.

Взір до сукні

Подаємо кілька вузьких взірців, що їх можна примінити подібно, як це вдалося п-ні Карпинич.

Ч. 3. П-ні Аня Максимович у темній шовковій сукні. Вузкий різнокольоровий взір біжить здовж вирізу й рукавів. Китичка зпереду комбінована у красках вишивки.

Mrs. Anya Maksymovich in a dark silk dress with embroidery. The corsage is matching the design.

Юшка з вина

Потрібно:

- ½ літри білого вина
- ¼ літри води
- кусник цитринової шкірки
- 1 ложка картопляної або іншої мучки
- 1 жовток
- цукру до смаку

Заварити воду з цукром. В окремій посудині розмішати муку з кількома ложками зимної води і з жовтком і мішаючи, вляти до кип'ячої води з цукром. Коли це все закипить, додати вина, огріти, але вже не варити. Подавати у чашках із бішкоптами.

Пікантні котлети

Потрібно:

- 2 ф. телятини
- 1 ложка борошна (муки)
- ½ ф. шинки (грубо краяна)
- 2—3 ложки сметани
- трохи тертого сира
- 2 ложки масла

Поділити м'ясо на котлети й добре побити. Посолити й посипати лиш із одного боку борошном (мукою). З тієї сторони тушкувати (душити) на гарячому маслі. Коли вже рум'яне з того боку, виложити котлети на помашену папельню і наложити зверху пластинкою шинки, покапати густо сметаною і посипати тертим сиром. Засушити в піч і пекти аж усе прирум'яниться. Подавати з рижом.

Телячі ніжки в тісті

Потрібно:

- 4 телячі ніжки
- закришка (цибуля, морква, петрушка)
- коріння (лавровий листок, по кілька зерен звичайного й англійського перцю)

На тісто:

- 4 ложки борошна (муки)
- 2 ложки топленого масла
- 3 яйця
- ¼ літра молока або сметани

Ніжки старанно обмити, посолити, і варити з городиною й корінням так довго, аж м'ясо відстане від костей. Найкраще зварити ніжки напередодні. Коли вистигне, виїняти кости, кожну ніжку розрізати на дві частини, обсипати борошном, замочувати в тісті і смажити в гарячому товщі на золоту краску.

Тісто: Жовтки розбити зі сметаною, легко посолити, додати борошна й розбити добре, щоб грудок не було. Додати холодне, тепле масло, а на кінець шум із трьох білків.

Із юшки, в якій варилися телячі ніжки, можна зробити смачний студенець, якщо із ніжками зварити кусник свинячої ноги.

Подала Лукія Бобеляк

Короп із начинкою з гречаної каші

Потрібно:

- 2 ф. коропа
- ½ склянки гречаних крупів
- 1 пригорща печеричок
- 4 ложки масла
- 3 яйця
- 1½ цибулини
- 2 горошини гіркового перцю
- 2 ложки борошна (муки)

Почистити коропа, промити, через розріз у спині виїняти кістки і нутрощі, стежачи за тим, щоб усе м'ясо лишилося при шкірі. Окремо обмити печерички, покроїти дрібно і всмажити разом із посіченою цибулею.

Підсмажити гречані крупини і зварити розсипчасту гречану кашу. Додати до неї обсмажені з цибулею гриби, сирі яйця, сіль і дрібку перцю. Все добре вимішати й начинити тим підготовленого коропа. Посолити, обкачати в борошні, обсмажити в розігрітому маслі до рум'яного кольору, а потім дати до печі, щоб дійшов.

Подаючи на стіл, коропа нарізати кусниками і полляти гарячим, топленим маслом.

Капуста з яблуками

Потрібно:

- 2 ф. свіжої капусти
- 1 ф. свіжих яблук
- 3 ложки товщу
- ¾ склянки сметани
- 1 ложка борошна (муки)

2 цибулини

1 ложка дрібно нарізаної петрушки

1 склянка води

Подавати свіжу капусту і в невеликій кількості води тушкувати. Коли вже змякне, додати злегка окремо пісмажену на маслі січену цибулю і терті яблука. Борошно розколотити зі сметаною і вляти. Продовжувати тушкувати яких 10 хвилин.

Подаючи на стіл, посипати страву зеленню петрушки.

Із книжки „Українські страви“, Київ, 1957.

Лакоминка з бросквинь

Потрібно:

- Слоїк компоту з бросквинь (1 ф)
- Велика склянка білого вина
- 6-7 ложок рижової або картопляної муки
- 3 яйця
- 6 ложок води
- трохи битої сметанки

Зцідити сік із бросквинь і заварити з вином. Окремо вбити колотушкою 6 ложок зимної води з мукою і розбити це з трьома жовтками. Мішаючи, вливати це до кип'ячого соку та коротко заварити. Зняти посуду з вогню і до гарячого крему додавати потрохи приготований уже шум із білків. Скляну миску звогчити водою і укласти в рівних відступах бросквині так, щоб гладка сторона була звернена до споду. Половинки бросквинь можна розрізати на двоє. Залити їх кремом і поставити в холодне місце. Перед поданням прибрати це битою сметаною.

Подала Лукія Бобеляк

МЕШКАЛЬНІ ДОМИ

Знавці ствердили, що мешкальні дома в ЗДА впродовж останнього часу поширилися. Будівничі більше рахуються з потребами й уподобаннями родини. Через те будинки мають більше спалень, купалень та різних господарських сховків. Також легше можна знайти тепер будинок із гаражем, ніж давніш. Пересічно побільшилися мешкальні дома тепер на 250 фітів.

Розповідь лісничого

На дворі падав дощ. Діти не могли бігати й бавитися на подвір'ї. Почали нудитися в хаті й коли побачили, що прийшов старий лісничий, побігли до нього. Привіталися і стали прохати:

— Пане лісничий, розкажіть нам байку, ми так любимо слухати баечки!

— Що ж хочете, щоб я вам розповів? — питає лісничий.

— Байку, байку! Ви так багато цікавого бачили в лісі!

— Це правда, довго я живу в лісі й багато всякого бачив, а от щодо баечок, то я їх оповідати не вмію. От, як хочете, оповім вам про білочку. Це дуже цікаве звірятко.

— Добре, добре, — в один голос закричали діти. — Оповідайте нам про білочку.

— Отож, діти, всі ви бачили білочок. Вони живуть по містах у парках, у садках, але їх найбільше в лісах. Це звинне, маленьке звірятко є лісове. Є багато родів білочок, але найбільше є сивих і брунатних. Усі мають маленькі гострі вушка, чорні оченята та довгий, пухнастий хвостик. Чи ви бачили хвостик у білочки?

— Бачили, бачили! Хвостик великий, пухнастий.

— Так, так. Хвіст у білки, це важлива частина тіла. Хвостом білка керує своїми скоками по деревах. Без хвоста білка була б бідна. Не могла б перескакувати з галузки на галузку, а як впала б на землю, то розбилася б. Хвостик у білочки, це як весло, яким керується човник по воді. Взимі пухнастими хвостиками білочка ще затулюють вхід до своєї хатини, щоб було тепло.

— Як вона затулює хатинку хвостиком? — питає Петрусь.

— От, діти, як приходять зимова пора, на дворі стає холодно, потиснуть приморозки, тоді білочка залазить до свого гніздечка і спить

до весни. Час від часу будиться, погризе зібрані горішки тощо, й знову спить. А щоб було тепло, то хвостиком затулює маленький круглий вхід до гніздечка. Вітер не задуває і снігу не напорошиться. Тепло й вигідно.

— А яке гніздечко-хатинку має білочка? — питають діти.

— На роблення гніздечка білочки великі майстри. Вони вибирають дупло в дереві, але таке, щоб до нього вода не затікала. В середині хатинки вистелюють гніздечко мякою травичкою, ніжним мохом і так щільно позатикають усі шпаринки, що зимою дуже тепло, а як народяться маленькі біличатка, то їм буде вигідно. Треба вам знати, що діти у білочки родяться голі й дуже слабенькі.

— А чи ви, пане лісничий, бачили гніздо білочки?

— Певне, що бачив, і нераз. Білочки легко звикають до людей і беруть поживу з рук. Мене білки знають і не бояться. Своєю хатинку білочка будують радісно й весело. Наперед збирають різний будівельний матеріал, а потім починають будувати гніздо. Їх гнізда невеликі, але тривалі й вигідні. Над отвором хатинки обовязково роблять стіжковатий дашок, щоб до середини вода не затікала, і не топився сніг весною.

— А якби я давав орішки білочкам, то вони мене не будуть боятись? — питає Петрусь.

— Певне, що ні, але вважайте, діти, на білок. Вони мають дуже гострі зуби й можуть розгризти найтвердіший оріх. Краще з рук нічого не давати, а кидати їм на землю. Нехотячи білочка може вкусити палець і ранка довго гоїться, часом ропить і тоді треба йти до лікаря. Білочки, крім орішків, їдять корінці, комах, а часом і маленьких звірятко. Неодобре вони роблять, що кривдять малих пташат, яких поїдають так само,

як і їх яечка. Деяку шкоду роблять білочки в садах, розгризають яблука та грушки, щоб поживитися солодкими зернятками. На зиму до хатинки вони зносять різні горішки, зерна, жолуді тощо. Якщо поживи є багато, то її закопують у землю, недалеко гнізда і, якщо не забудуть, то потім вигрібають і підживлюються, особливо на весні, коли мають мало поживи.

— А чи білочка люблять свої дітей? — питає Софійка.

— Ще й як! Білочка дуже добрі мамусі. Маленьких годують своїм молочком, а потім батьки приносять їм поживу так довго, доки діти не підростуть і не наберуться сил та не привчаться до самостійного життя. Батьки вчать дітей різних штук, скоків, забав, перегонів, хованок, але, як діти не слухаються, то їх батьки гостро карають. Я сам бачив, як одна мама своє білченятко кусала та лапками біла за якусь провинку.

— А за що біла дитинку? — питали діти.

— Цього я докладно не знаю. Білки мають багато ворогів: яструбів, борсуків, лисів, рисів, котів та інших м'ясоїдних звірят. Певне дитина зробила щось не так, як треба, і мама покарала її. Звірятка задурно дітей не карають. Я ще хочу вам сказати, що білочка є дуже вдажній, смілі й правдиві лісові акробати. Вони можуть ходити по тонких дротах узад і вперед. Очі у білочка є знамениті. Вони так збудовані, що можуть бачити на всі боки, спереду й ззаду. Це їм помагає бачити, що робиться довкруги й охороняє від тих ворогів, про яких я тількищо згадав. Ще хочу оповісти вам про дивне диво, яке я раз тільки й бачив у своєму житті. Було це давно, ще під час першої світової війни в 1915 році. Я був молодий, взяли мене до війська й я дістався до полону. Вислали мене далеко на північ у ліс рубати дерево. От там у горах, на Уралі, трапилося мені бачити незвичайну пригоду. З ліса

вийшла величезна громада білок і направилася просто на місто Тагільськ. Білок було страшенно багато. Йшли вони по одній або малими гуртками все просто й просто. Бігли вулицями, плигали через паркани, залазили в хати, скакали по дахах — одним словом, ціле місто заповнилося білками. Хоч білки полохливі, але цим разом, невідомо де й страх у них подівся. Вони не боялися ні людей, ні псів. Під час цієї мандрівки багато, дуже багато, згинуло білочок від псів, які на них нападали, під час перепливання ріки, де їх багато потопилося, але білочки пробігли сотні миль й переселили-

ся з одного краю в другий, з одного лісу до другого... Бог їх знає, з якої причини вони переселилися. Певне до того були якісь причини. Може відчували, що буде їм брак поживи в старому лісі, може передчували щось недобре для себе, може з'явилася хвороба, яка могла їх усіх погубити. Цього я не знаю. Різні звірятка час від часу теж роблять такі мандрівки. Але про те поговоримо іншим разом.

Діти гарненько подякували лісничому за оповідання про білочок і лісничий пішов до своєї праці в ліс.

Л. Бачинський

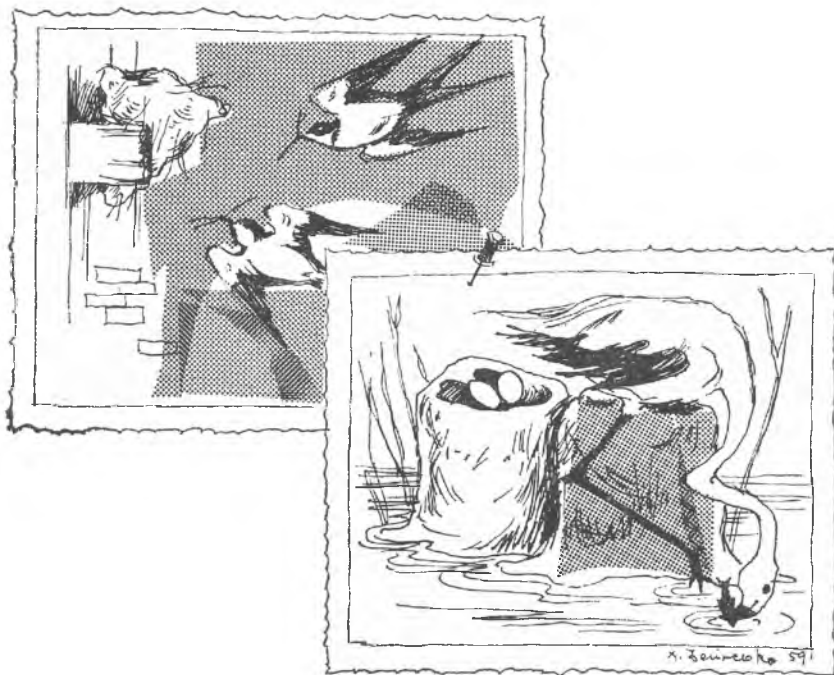
Як пташки будують гніздечка

Марійка й Інночка стоять під вікном і приглядаються ластівкам. Ось вони одна за другою прилітають і несуть у дзьобуку кусник мокрої глини. Потім приліплюють її до вікна. Навіщо?

Саме надійшов їх вуйко. Дівчатка повели його під вікно й запитали, що це задумали ластівки робити? Чи може будують гніздечко? Як довго це триває? Як воно буде триматися так високо? Чи є й інші пташки, що ліплять гнізда?

— Чекайте діти! Не все зразу.

Отже найперше ластівка. Глина, яку вони приносять у дзьобуку — липка, бо вони домішують до неї свою слину. Глина швидко сохне і стає така міцна, що може триматися роками. Як довго вони будуватимуть? Коли глина є близько, тоді гніздечко швидше збудується. Коли треба далеко літати, тоді довше. Знаємо точно, що пара ластівок, коли мають молодят у гнізді, за день прилітають і відлітають около 600 разів. Кожний раз приносять маленьку комашку, яку схоплять у повітрі.

— А як ластівки ліплять гніздечко? Крилами чи ногами?

— Де там крилами чи ногами! Всю роботу виконує їх носик-дзьобик. Він набирає глину, місить її і втолює в гніздечко. Це важка робота для таких малих пташат. Але вони є добрими майстрами.

— А чому горобці не ліплять гнізд? — спиталась Інночка.

— Горобці — то добрі ліноухи. Їх гнізда під кривлями, в ринвах, а дуже часто відбирають гнізда силоміць у ластівок. Роблять їм велику кривду.

— А які птахи ще ліплять гніздечка? — питають цікаві дівчатка.

— Є багато пташат, що так само цікаво й уміло будують гнізда. Особливо цікаві будови гнізд двох птахів — флямінга й ганчарика. Та вони в нас на Україні не живуть.

— Розкажіть про них! Ми дуже цікаві, в один голос зашебетали Марійка й Інночка. — Чи ви, вуйку, бачили їх?

— Так, у зоопарку. Але про їх гнізда я прочитав у книжках і бачив їх у музеях.

Флямінги або йнакше звуть їх „червоними гусками“, живуть на півдні Європи. Це досить великий птах, що живе коло річок і любить багна. Ноги й шия в нього дуже довгі, а сам тулуб малий і короткий. Сам птах рожевий або червоний і виглядає дуже кумедно. Живуть ці птахи великими громадами. Коли рано глянути на беріг озера або ріки, то весь беріг видається наче обведений муром із червоної цегли. Коли придивитись, то це флямінги стоять у воді і ловлять рибу.

— А чи є ці птахи в нас, в зоопарку?

— Певне, що є. Підіть, подивіться. Цікаві птахи! От ці флямінги будують гнізда з глини й піску. Гніздо їх усе при березі, там де плитко. Виглядає, як кіпеч, внизу широкий, а вгорі вужчий. А ціле гніздо високе аж на метр (3 фіти) і вистає з води, або ціле над водою. На верху кіпця є гніздечко. На такому високому гнізді й сидять ці чудернацькі гтахи.

— А чому вони роблять таке високе гніздо? — питає Інночка.

— Самі подумайте: як може (Докінчення на обгортці)

Вже проминули вакації. Відсвіжені відпочинком і сповнені вражень повертаємось знов до щоденних наших обов'язків. А в них включене також відношення до нашого Відділу, до нашої організації. **Перші сходини вже недалеко!**

*

Через підготовку до XII Конвенції не було змоги підготувати наших **Окружних З'їздів**. А вони мусять відбутись впродовж місяця жовтня, як щороку. Головним їх кличем будуть цього року **організаційні справи**. У більшості округ створились уже Комісії, що підготовляють реферат на організаційні теми.

Управа СФУЖО звернулась до нас із пропозицією — допомогти в **обіздки делегаток** із Конгресу. Докладніше подаємо про те в іншому місці. Наше членство матиме нагоду почути чільних представниць нашого жіноцтва з інших поселень. Тому треба піддержати своєю участю їх зустріч із громадянством та наші Окружні З'їзди, де вони матимуть нагоду виступити.

Ювілейний рік „Нашого Життя“ ще не закінчився. З нагоди його 15-ліття плянуються ще ювілейні зустрічі з програмою. Про ювілейну пожертву повинні пам'ятати всі Відділи СЧА, які дотепер її ще не надіслали. Журнал упродовж 15 літ служив завданням організації і повинен скріпитись до дальшої праці в ювілейному році.

* * *

Нова ухвала XII Конвенції СЧА підвищила **зобов'язання членки** з 1 дол. на 1.50 дол. річно. Ухвала об'язує від липня 1959 р. й тому треба обговорити її на перших сходинах Відділу. Підвишка призначена на те, щоб зрівноважити бюджет Централі, отже Відділи повинні присвятити цьому належну увагу.

Олена Лотоцька, голова

УВАГА!

ПРЕСОВІ РЕФЕРЕНТКИ!

Шукаймо молодого таланту!

Щороку в вересні закликаємо Управи Відділів, а пресових референток зокрема, — розглянутись у своїй околиці за найкращим молодим талантом. У кожній окрузі є молода жінка, що відзначилась при закінченні своїх студій, у професійній, мистецькій чи громадській праці. Наша молодь така талановита! Треба виявити їх здібності, треба глянути на нашу зміну!

Прохаємо Управи Відділів, а пресових референток зокрема, — зголошувати такі талановиті молоді сили, подаючи при тому короткий їх життєпис. Ми ж хочемо вибрати й проголосити в січневому числі **найкращий молодий талант 1959 р.**

НЕ ЗАБУДЬТЕ вислати Ваш **Національний Даток** до УНФонду
Ukrainian Congress Committee of America, Inc.
302 West 13th Street — New York 14, N. Y.

НАШЕ ЖИТТЯ — ВЕРЕСЕНЬ 1959.

ОБІЗДКА ДЕЛЕГАТОК

На прохання Управи СФУЖО ми погодилися допомогти в обіздки делегаток Конгресу пп. Ірини Пеленської з Австралії й Олександри Сулими з Німеччини. В усіх більших наших центрах відбудуться їх зустрічі з громадянством та із зорганізованим жіноцтвом. У тій цілі створили ми спільно з представницями Українського Золотого Хреста, Комітети Зустрічі, що підготують це.

Обіздка обійме такі місцевості:

Дня 26. вересня — Філадельфія
„ **3. жовтня — Клівленд**
„ **10. „ — Рочестер**
„ **17. „ — Дітройт**
„ **24. „ — Шикаго**

Прохаємо членство СЧА піддержати своєю участю виступи обох делегаток.

Олена Лотоцька, голова

ЧИ ПЕРЕДПЛАЧУЄМО „НАШЕ ЖИТТЯ“?

XII Конвенція СЧА ще раз підтвердила ухвалу, що **кожна членка СЧА повинна передплатити „Наше Життя“**. Над тим треба тепер застановитись. Адже членка, що не читає журналу, не має вгляду в життя організації!

У біжучому році відзначаємо 15-ліття нашого журналу. Треба виявити нашу **прихильність** не тільки побажаннями, а й поважними заходами, щоб він став журналом кожної членки СЧА.

Окружні Ради повинні взяти це до уваги перед своїм З'їздом. У своїх звітах Відділи могли б подати кількість членок, що передплачують журнал. Це допоможе встановити відсоток членства, що є читачками журналу. Відділи, які матимуть найвище число передплатниць у відношенні до свого членства, будуть відзначені Окр. З'їздом.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В оголошенні-привіті 66 Відділу СЧА з Нью-Гейвену, що поміщений у книжці „Українка у вільному світі“, помилково заповдано прізвище п-ні Кизик. Оцим справляємо це й за помилку перепрошуємо.

Резолюції XII. Конвенції

1. XII Конвенція США вітає Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, що провітає тепер під гаслом „Єдність українки у вільному світі“ та бажає Конгресові якнайкращого успіху в нарадах. XII Конвенція США стверджує з вдовolenням, що Союз Українок Америки в видатній мірі причинився до засновання СФУЖО та його розвитку і з гордістю гостить черговий Конгрес СФУЖО на вільній, американській землі.

2. XII Конвенція США шле братній привіт своїй Батьківщині — Україні й усім її героїчним дочкам, що стоять у передових лавах боротьби за найкращі ідеали людства: волю, народовластво і мир. Вітає весь український нарід на рідних землях та клонить голови перед жертвами, що їх він приніс і приносить у боротьбі за здійснення тих ідеалів, за вільну, незалежну, самостійну й соборну Українську Державу.

3. XII. Конвенція США вітає Митрополитів, Єпископів і Духовенство українських Церков у вільному світі та просить їхнього благословення на дальшу свою працю.

4. XII Конвенція США вітає Український Конгресовий Комітет, як політичний центр українського життя в Америці та заявляє свою моральну і матеріальну піддержку для виконання намічених завдань.

5. XII Конвенція США з тривогою спостерігає теперішню політичну ситуацію у світі і закликає членство з усіх сил протидіяти комуністично-більшевицьким впливам, що продістаються у вільний світ, освідомлюючи про те жіноцтво країн поселення.

6. XII Конвенція США звертає увагу вільного світу на страдальний шлях українських Церков, як православної, так і католицької, та закликає стати в обороні духовництва і вірних, що послушні правдам Христової віри понесли мученичу смерть чи терплять важкі переслідування.

7. XII. Конвенція США з тривогою стверджує черговий замах на силу українського народу, що його провадить большевицька Москва вивозячи насильно українську молюдь, а в останньому часі молоде жіноцтво на цілніні землі Сибіру і Казахстану. Конвенція звертає увагу вільного світу на черговий прояв московсько-большевицького насилля, та закликає стати в обороні молодого жіноцтва України.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ СПРАВИ

1. Культ. Освітня референтура звертає увагу на те, що ця ділянка праці повинна бути скріплена в організації. Вона є відповідальна за духовий ріст членства та повинна промінювати своїм впливом на цілу громаду. Тому треба їй присвятити більше уваги.

2. Окр. Ради повинні подбати про вибір культ. освітніх референток по Відділах, скликувати конференції їх та інформувати про культ. освітні напрямні Централі. Вони повинні слідкувати за їх діяльністю і їм допомагати.

3. Культ. освітні референтури повинні включитись у працю для піддержки культурних надбань цілої нашої спільноти, звернувши увагу на слідуючі ділянки:

- а) Взаємини українського жіноцтва із мистецьким світом, що вимагає уваги і піддержки цілого громадянства. Це може статись через влаштування бібліотек по Відділах і приватних авторських вечорів письменниць, клубів читачок, виставок жіночої творчості і участю в усіх проявах мистецького життя.
- б) Впровадити доповіді у програму Відділів, як освітньо-інформаційний чинник, достосовуючи їх до обставин.
- в) Різні виступи, що обзнайомлювали б чужинців із культурою нашого народу при помочі обрядових вечорів, виставок, показів, доповідей, радіопередач. До цього потрібна англомовна, інформаційна література про США і вище згадані ділянки.
- г) Імпрези організації вимагають перебудови, уважного підходу і нових форм. Це зокрема відноситься до Свята Жінки-Героїні, що стало вже загально-громадським святом.
- г) Народне мистецтво, яке широко увійшло в життя української громади, мусить знайти зрозуміння стилевих форм і відмін. При показах ноші узгляднити ношу історичну і ношу різних верстов.
- д) Наша обрядовість, що є поважною частиною нашої традиції, є

занадто поверховно трактована і вимагає поглиблення.

е) Наша музейна збірка при Централі США повинна бути доповнена новими експонатами, що знаходяться по домах членок, де не приносять користі, а нераз і пропадають. Від старших членок слід записувати нар. пісні, звичаї й обряди.

е) На всякі подарунки чи памятни нагоди членки повинні купувати українські книжки, мистецько-вартісні керамічні вироби, вишивки і передплату Нашого Життя.

4. Дописи про працю США вимагають нового оформлення. Введення тематики жіночих організацій у загальну пресу є необхідне, якщо наша громада має зрозуміти й оцінити її. Тому треба розбудувати сітку пресових референток, які разом із культ. освітніми референтками помогли б виконати постанову XI. Конвенції про обовязкову передплату журналу Наше Життя.

СУСПІЛЬНА ОПІКА

1. XII. Конвенція стверджує потребу наладнання сусп. опіки на місцях. Гол. Управа повинна чуйно слідкувати за потребами, які вириваються на терені праці наших Відділів та сприяти якнайбільш різномодним проявам суспільної опіки.

2. Суспільна опіка на місцях повинна в першу чергу прийняти форми моральної піддержки потребуємим, як одиницям, так і групам. Матеріальну допомогу слід стосувати тільки в необхідних випадках.

3. Наша допомога в Європі повинна проходити в головній мірі при помочі матеріальних засобів.

4. XII. Конвенція пропонує Гол. Управі взяти під розгляд можливості придбання дому для старших жінок.

ВИХОВНІ СПРАВИ

На внутрішньому відтинку:

XII. Конвенція США вважає за необхідне скріпити:

1. Допомогу матері у вихованні дітей-немовлят, у шкільному віці та юнацтва. Допоміжні засоби: гутірки, організація садків і вечорів дитячої самодіяльності.

2. Переводити виміну думок, проблем і досвіду поміж поодинокими Відділами й Округами.

3. В кожному числі журналу Наше Життя заповнити місце для виховних матеріалів.

На зовнішньому відтинку:

1. Піддержувати українські цілоденні школи та стежити за належною поставою навчання релігії в укр. мові, укр. мови й українознавства, як предмету в тих школах.

2. Співпрацювати з виховними молодечими організаціями та школами українознавства.

3. Змагати до представництва СВА в усіх виховних установах укр. громади в ЗДА, як Шкільна Рада при УККА, та Філіях, Батьківські Кружки ітд.

4. Увійти у зв'язок із американськими виховними організаціями, щоб запізнатися з їхніми методами виховання.

Внаслідок відсутності Організаційної Комісії на XII. Конвенції (її місце зайняла Статутова Комісія) опрацювала Виховна Комісія й деякі організаційні справи. Подаємо їх, як побажання до майбутньої організаційної референтури:

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

XII. Конвенція вважає необхідним звернути увагу на потребу опрацювання членства СВА. Засобом до того будуть:

- а) Зразкове підготування і парламентарне ведення сходин,
- б) Витворення зрозуміння та взаємопошани поміж членками,
- в) Допомога членкам пристосуватись до оточення.

СПРАВИ МОЛОДІ

1. XII. Конвенція звертає увагу на потребу зорганізування двох родів молодого, тут народженого членства, а саме дівчат від 18 літ вгору і молодих жінок. Кожна Округна Рада повинна подбати про заснування такого Відділу кожного року.

2. Дівочі Відділи повинні працювати над устійненням характеру своїх членок, розвивати їх мистецькі здібності, дораджувати у виборі звання, притягати їх до мистецьких виступів, допомагати стипендіями і дбати про їх розвагу.

3. Відділи Молодих Жінок повинні розвивати зарадність та посьвату своїх членок, підтримувати їх здібності і хист (мистецький і господарський), давати педагогічні вказівки матерям у відношенні до чоловіка і дітей, да-

СПРАВЛЕННЯ ПСМИЛЖИ

У звіті з XII. Конвенції СВА зайшла прикра помилка: пропущено уряд і прізвище культ. освітньої референтки. А Конвенція вибрала на цей пост п-ню д-р Євгенію Єржківську з Сиракюзу, яку за цей недогляд перепрошуємо.

Редакція Нашого Життя

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Підготовка до Окр. Зїзду

Дня 20. серпня Окр. Рада відбула засідання для підготовки Окр. Зїзду, що відбудеться дня 27. вересня. Головною темою Зїзду є — згідно з об'їзником Централі — організаційні справи. Тому й вибрано Орг. Комісію, до якої увійшли представниці всіх Відділів у Філадельфії. На чолі її станула п-ні Осипа Грабовенська (43), а членами — пп. М. Послушна (10), В. Ценко (20), А. Банах (41), А. Мишишин (42), М. Євсєвська (43), З. Терлецька (46), М. Бабяк (48), А. Білінська (52).

Організаційний реферат взялася підготувати п-ні О. Грабовенська.

КЛІВЛЕНД, ОГАІО

Ювілей членки 30 Відділу

Дня 30. липня наш Відділ влаштував несподіванку для довголітньої нашої секретарки п-ні Федачин. Вона святкувала саме 25-ліття свого подружжя, а ми хотіли відмітити ювілей 15-ліття її секретарства. І так зійшлися разом ці два ювілеї. Свято влаштували пп. Розалія Завінська і Емілія Дурбас у городі п-ва Муралів. П-ні Мураль, голова нашого Відділу, привітала всіх гостей, між якими були ювіляти, їх син і членки Відділу. Старостою свята був п. Мураль, а старостиною п-ні Дурбас. При головному столі пишався „коровай“, що його

вати здоровні вказівки для ведення й харчування родини, підносити освітній рівень та знайомити з українською культурою і традицією, впроваджувати зв'язок із іншими організаціями та давати нагоду до суспільної служби.

спекла п-ні Параня Різун і „кейк“, що його спекла п-ні Катерина Терлецька. Коли всі засіли до гарно накритих столів, п. Мураль побажав ювілятам щастя та многих літ. Далше промовляла п-ні Дурбас, потім покликано до слова вуйка ювілятів — п. Кухту і брата п. Жеңчака. Промовляли також містоголово Відділу п-ні Габрівська, а потім пп. Різун, Завінська, Поливка і Кухта. Наприкінці син побажав батькам щастя і здоров'я та многих літ. Потім зложила побажання голова Відділу п-ні Мураль від Відділу й Окр. Ради СВА. П-ні Мураль пригадала присутнім, щоб не забули про Наше Життя при такому врочистому святі і попрохала до збірки пп. Завінську і Дурбас. Зібрано суму 25 дол. на пресовий фонд. Щира подяка ювілятам і гостям за цю пожертву!

А дорогим ювілятам усі членки 30 Відділу бажають щастя, здоров'я і многих літ!

Катерина Габрівська, містоголово
Розалія Завінська, фін. секретарка

СИРАКЮЗИ, Н. ЙІ.

Святочна продаж печива

У неділю, 17. травня, Відділ Союзу Українок Америки зорганізував продаж печива, яке зладили членки Відділу та прихильниці СВА. Розпродаж викликала велике зацікавлення, а різнобарвний асортмент печива міг задовольнити смак кожного. Не дивно, що все печиво було хутко розкуплене і не всі мали змогу придбати бажану річ. Поруч з тим дехто з відвідувачів, знаючи мету, з якою Відділ улаштував цю продаж, приходили, давали свої пожертви, не вимагаючи чогось з виставлених тісточок, паїв, плячків та інших смачних речей, а просили їхню пожертву приєднати до виручених грошей і переслати їх залишенцям. А чергові ширші сходини Відділу ухвалили весь прибуток із продажі поділити на три частини і переслати через Централю СВА найбільш потребуючим залишенцям до Австрії, Польщі та Югославії.

Потрібно відмітити дружню співпрацю всіх членок СВА, навіть тих, (Докінчення на обгортці)

— Ви любите Хвильового? — Теолог не любить.

— У нього стиль розхристаний, неукраїнський. От Яновський, коли б прочитали.

— Але звідки, звідки його взяти? — обидві з Оришкою заглядаємо йому в очі, не даємо йому до слова прийти.

— Підождіть, цокотухи, може я вам його десь лістану

І не отямилась, що стоїмо над потоком, внизу моєї дороги.

— Може зайдете до мене? — Ні, Оришка мусить бути в сьомій у хаті.

— Ну так прощайте! — Теолог і Оришка тиснуть мені руку широко, по-дружньому, аж пальці болять. Дорогі мої! Я підспівую навісню „Олесю“ з репертуару „дутої“ оркестри на площі Сокола-Батька й спроквола піднімаюся вгору.

— — —

Здавалося всім у моїй класі, що я всі розуми поїла, ото ж не так. Я заплуталася в рівняннях і вже четвертий раз не можу відповісти. Очевидно буду мати двійку, викажуть мене на конференції й так далі... От біда! Трохи журюся, навіть заплакала сьогодні на годині. Але до мене присунулася Наталка Кулицька й порадувала мене:

— Прийди сьогодні, після науки, до мене, або й завтра, бо завтра вільне. Я тобі все поясню й будеш уміти.

В неї незвичайне обличчя. Воно мені нагадує портрети мислителів. Кучеряве волосся, випукле чоло й довгуватий, з горбиком, „бурбонський“ ніс. Для Наталки математика — розвага. Сам „математик“ крутить головою, як інколи викличе її до таблиці. Він дивиться на неї з розбавленою міною й каже:

— То якесь непорозуміння. Панночка, як панночка, а така розумна!

Наталка червоніє й ховається за спинами товаришок. Вона всього соромиться. І свого носа і своїх успіхів у математиці. Навіть того, що вона має дуже велику родину — їх шось одинадцятєро — і всі вчать. Живуть на станції в одній старій вчительки музики, яка говорить про Наталку: „Дуже симпатична, але вона ще виросте!“

Тут, у досить темній, але дуже великій кімнаті, Наталка диктує своїм тоненьким голоском і пояснює. Вона весела, невимушено оміється, обіймаючи мене за плече тоненькими, з довгими пальчиками, руками.

— І де це в тебе взялися такі ніжні, такі аристократичні руки? — питаю дивуючись їхній красі. Вона походить з Глинян — малого містечка під

Львовом. У Глинянах вічне, невисихаюче болото, багато-багато ткачів, що розпродують у Львові килими. Я була якось у Глинянах на концерті. Ми пригадуємо з Наталкою, якийсь промовець говорив у читальні: „Христос воскрес! Воскресне й Україна — як сказав наш евгеній“.

Серед сміху ми й не почули, як рипнули двері й хтось за нашими плечима голосно привітався.

У дверях стояли Наталчин брат і... білявець. Я ледви вистогнала своє прізвище, подаючи руку братові. І білявець для чогось відрекомендувався мені й привітався, як із незнайомою. Я почала одягати свій жакет і шапку, хлопці запротестували. Але я поспішала до дому. Вже пізня пора. Хлопці на себе глянули якось змовно, а Наталка поскладала дбайливо мій зшиток і віддала мені. Тоді білявець сказав, що й він піде вже. Церемонно попрощався з Наталкою й вийшов зо мною.

Дивно, коли думала, ідучи вулицями, виглядаючи його під школою — ніколи не зустріла його. А сьогодні, коли така зайнята математикою у Наталки.

— Ви з'являється завжди так несподівано, так.

— Нежданно, небажано? — він пильно подивився на мене.

Я хотіла запитатися, чому не прийшов на „Свято весни“ — але добре зробила, що не запитала. Навіщо? Докоряти? Але мене кортить запитати його, чому кидає так слова легковажно. Тільки, як запитати?

— А про Яська вам не цікаво? — знайшла те, чого хотіла й зраділа.

Та він знає й без мене все. І про мої відвідини й про грипс. Певне й зміст грипса йому відомий. Знає все й не хоче про те говорити.

— Ходімо трохи на площу Юра. Посидимо на лавочці.

Я не хотіла погодитися, я хотіла сказати, що дуже зайнята, що в мене багато роботи, але я не сказала нічого. Ми вийшли на площу св. Юра й сіли на лавці. Попри нас ходять запізнілі прохожі й побачивши нас або приглядаються нахабно, або відвертаються дискретно. Одне й друге нестерпне, але я дивлюся перед себе на високі сосни, що на них завис місяць і мовчу. Чую, рука білявця обняла мій стан, але мені не страшно й не соромно, а навпаки спокійно й добре й я хотіла б ще довго так сидіти й дивиться вгору. Сосни стали чорні, тільки в далі біліє чудесний, гармонійний св. Юр.

— Вам подобається Юр? — питає білявець ти-

хенько, аж дивно, що вміє тихо говорити. — Я волю Волоську, вона чистіша в стилі.

— А я люблю все, що тут у Львові наше.

Білявець знову сміється своїм голосним, звичайним сміхом. І наче б той нагадав йому інші справи, каже:

— З Яськом все буде гаразд. Він молодець — знаменито тримається. Ще й універсак перейде в тюрмі...

Я хочу запитати його, за що ж, власне Ясько сидить, але не відважуюся. Слухаю, як у тразі грають швіркуни, як білявець легенько, але дуже нервово гладить мою руку. Насідає вечір, сзїтїть зорї, зрошує землю.

Цїєї ночі засинала я з новими думками, з враженням, що починається щось нове в моєму житті. Як воно закінчиться? Згадала покійного дядька, подумала: може у сні побачу закінчення? А коли ні? Вгадай сама, дурепо, коли така розумна!

МАТУРА

Якось, за три місяці до матури, сказали нам, що мусимо здавати всі предмети перед польською комісією з кураторії. Біда! Треба вивчити „конституцію 3 мая“, історію завоювань наших земель і бодай у скороченні прочитати „Трилогію“ Сенкевича. Тепер замість на фіялки — йдемо кожного ранку з Оришкою вчитися до Стрийського парку. Минаємо ставочок з двома лебедями, оранжерію й сідаємо високо на горішньому плято, близько виллі Івана Франка. З тієї лавки маємо незрівняний вид. Мені здається, що немає кращого парку в світі, як цей. Магнолії стоять серед ярко-зеленого килиму, голі, безлисті, з лампіонами великих, блідо-рожевих квітів. Сосни сиплять пахучі шпильки нам під ноги. Екзотична пальма закам'яніла біля запашних ясминів і черемх. Кольори, лінії, запахи, й ледви помітне тремтіння в повітрі малюють тут неземний пейзаж з блаженним настроєм передчуття й збудженості. І як тут читати польську конституцію? І що нам до Пїлсудського чи Сенкевича?

На сусідніх лавках, якісь гімназисти з книжками в руках, водять замріяними очима по весняному небу, по верхах дерев, що їх так весело обрисовує сонце. Коли переходимо на друге місце — перед нашими очима з'являються ще мальовничіші види, ще дзвінкше виспівує пташня. Так до полудня. А тоді — сповнені неспокою, пропахчені запахом пахучих трав і польових квітів, з порожнечею в голові, повертаємось до міста. За вітринами наших старих крамниць стоять „табльо“. Наше „табльо“ в книгарні Шевченка в Ринку, Головної — на Руській у „Доставі“, Василянок у „Союзному Базарі“, теж на Руській. Перед ними гурми гімназистів. Розглядають, критикують, захоплюються, зідхають. Скрізь розмови про матуру.

Сьогодні в нас „письменна“. Нас розсадили по одній у лавку, щоб не відписували. Роман з товаришами пишуть нам завдання на Цитаделі. Ми викинули їм „теми“ через вікно, а вони з хлібом, чи тістечком передадуть готові завдання терціяном. Терціян — наш таємний приятель.

Я не беру участі в цьому спорті. Пишу сама фантазію на тему моїх плянів на майбутнє. Це Рудзьо таке придумав з німецької мови. Вже закінчила неймовірну історію з готовістю сісти на корабель для довокласвітньої подорожі й віддала завдання. Рудзьо читає, посміхається, gratулює мені й урешті каже написати ще одне завдання, але менш фантастичне. Я обурена до сліз. — Чому? — Бо ті з комісії не повірять, що абітурієнтка сама це написала й будуть нас усіх підозрівати. Сердита й розжалена пишу найбанальніше завдання, гідне Ірини Мельник.

Діана (вона називається Марта, але „дракон“ так її охрестив на клясичний лад), Реня й я здаємо разом одного пополудня. Діана така прекрасна в своїй блакитній суконці з коліровими нашивками! Я не знаю, як може всидіти за столом „дракон“. Він їсть її очима, а їжак на голові ще більше йому наїжився.

Аж дивно, куди ділася трема, що мучила мене від ранку? Може допомогли бромові таблетки від Рені? Говорю вільно про французьку революцію, про Гете, повторюю якийсь хемічний знак, слідкуючи за губами математика, під його диктат розв'язую на таблиці математичний ребус, бо „таким гускам і так у голову не лізе математика“. І нарешті горбатенький Рудзьо читає — от так для розваги — мою фантастичну подорож довкола світу. Професори слухають із зацікавленням, навіть поляки наставили вуха, а „іхтіозавр“ розчісує аристократичними пальцями срібну, густу чуприну — це вияв задоволення. Капітально! Ми всі три перейшли Рубікон, легко на серці — наче сто років минуло з гімназійних часів. Нам gratулюють — ми виходимо з залі.

Але нас щось тягне до гімназійного будинку. Ходимо туди щодня. Привичка? Для підбадьорення товаришок? Може, а при цьому організуємо матуральну „бібу“, що її влаштуємо в суботу. Напруження, що тривало майже пів року, розрядилося вже за дверми матуральної залі. Відчуваю, що щось закінчилося, зникло безповоротно, що обірвалася якась нитка, що зв'язувала мене з моїм любим містом, що відплив у небуття шматок доброго, безжурного життя, а передо мною немає нічого. Оришці накиннули теолога, село з курками й циплятками, Люся Добрянська буде студіювати філософію аж у Вильні, Реню віддадуть за Муся, Віра й Люба поїдуть на село — ах з якою радістю вони говорять про від'їзд! А я знаю тільки одне, що вже не ходитиму кожного дня по замерлій ріці до жандармерії, туди попід Цитаделю. Не виглядатиму з Єзуїтського саду Оришки. Не буде того всього, чим дихала я до сьогодні. А що буде? Так темно, так неясно в завтрішньому дні. Тато питає — чи не хвора ти часом? Ах, сумно? Тато розуміє мій настрій, каже, ще це звичайне явище, що це не тільки я, що і в нього було теж саме колись. Тільки він пив тоді з товаришами без міри, а на нього вже чекала посада в „скарбі“.

— А я навіть надії не маю на посаду! Скільки ж безробітних у Львові?

— Може це саме й краще, що не чекає тебе ця посада — додає мій тато задумано, але я не слухаю його. Що він може знати, мій дорогий тато, там під

грушкою? Він курить вишневе листя й ще не був ніколи в кіні. Він навіть не бачив „хмаросягу“ Шпрехера на Академічній. Що він може знати? Я хватаю порсжне відро й біжу по воду, ген за насип.

**

Янка Гавришкевич померла. В неї була туберкулоза й на те не було ради. Ми тільки те й зробили, що пішли на похорон. Хоронили її скромно „пів армадою“, без вінків. За домовиною, по болотній вулиці йшла, ридючи, з купою дітей мама і брат Петро. Тато залишився в хаті, бо був хворий. Ми з Іванкою й Марійкою Хом'яківною й собі тиняли по болоті зараз за мамою. Якись сусіди чи знайомі не наважувалися лізти в болото, йшли боками по пішеходах. Деякі ще далеко до цвинтарної брами завернули з дороги. Небо затягнулося сірими хмарами і мжичка спалася на наші голови. Марійка мала парасольку й віддала її старій Гавришкевичевій, щоб трохи заслонила малих дітей. Ми плакали може не так за Янкою, що десь певно на тому світі забула про земні печалі, як із жалю до тих бідних дітей та мами, що виряжала в останню дорогу свою найстаршу доню. Марійка згадала свою маму, яку завжди щось коле в боці:

— Мушу пильнувати мою маму, бо як залишимося без неї, то тато приведе мачуху до хати. І хоче виїхати в Україну

— Як може таке говорити, таж твоя мама живе!

— Так, але коли вона скаржиться на той біль у боці, то він каже: „Коли маеш умирати, то спішися, бо мені треба буде оженитися. З тобою не буду таскаться . . .“

Я не можу зрозуміти, я не хочу вірити Марійці, але вона присягається:

— Бігме так завжди говорить! Але я мами допильную

Тоді я кажу, що хотіла б перестерегти тата перед тим його комунізмом, що його так задурманив і переповідаю Марійці історію з „Камяною бабою“. Але Марійка не розуміє.

— Як хочеш то поговори собі з татом, бо він мені не повірить.

Поговори! Ось і новий клопіт. Хотіла б дуже переконати старого Хом'яка, може й справді перестане пересиджувати там у читальні на Городещькій — але не знаю, як до того забратися. Ах, коли б так з ким порадитися! Розпитати: може білявця? Але де його зустріти? Ще подумає собі, що я нарочно вишукую причини, щоб з ним побачитися. Ні, спершу поговорю зо старим, так, як знаю. А коли б не вдалося, поговорю з Оришкою й її теологом. Зайнята моїми новими плянами, я забула про Янку, про похорон, поспішаючи до хати, поки не стемніє.

Тато вже спав, а сестри не було. Я тихенько завітала лямпі, лягла на канапі й почала читати ще раз Хвильового. Правда, метрампаж Карно не видався мені такий чарівний як раніше. І Маїна роля не була мені більше до вподоби. Теолог каже, що в Хвильового стиль не український — та хіба винен стиль? Чарівна Україна, до якої я линула на крилах, — якась наче затягнена хмарами, або отакою

мжичкою, як сьогодні. І чому ці люди там так мучаться? Чому в Маї ніколи немає спокою? У чому її підозріває Карно? Чому Хлоня божевільний? Раптом я думаю про старого простака Хом'яка. Що робив би він там серед тих неспокійних людей? Невже міг би там спати увесь день під смугастою периною, коли в Україні й уночі не можуть спати? Я закінчила „Санаторійну зону“ й узялася за „Я — романтика“ І знову піднявся в голові цілий ряд питань. Чому Хвильовий мусів убити свою маму? Для якої страшної революції її посвятив? Правда, мій тато каже, що моя мама посвятила себе для України, бо рятувала тифозних українських вояків, але ж Хвильовий не посвятив себе, а тільки маму, і не для України, а для революції . . . І вона не хотіла вмирати за революцію . . . Як сумно! Чи Хвильовий такий садист, як його Садист? Ой, хто ж мені це все розяснить? Прийшла моя сестра. Вона не хоче говорити зо мною про Хвильового. Вона чимсь стурбована.

— Щось сталося?

— Ні, ні. Спи, ти нічого не знаєш. Є що їсти?

— Яблука.

Вона приносить кошик з яблуками з кухні й ставить на стіл. Витягає з торбинки якийсь сувій тоне-сеньких бібулок, густо записаних машинним друком, читає й їсть яблука. Я дочитую „Романтику“. Десь біля півночі хтось так сильно штовхнув наші ворота, що вони аж відбилися з тріскотом від паркану. Ми насторожилися, та з городу почувися голоси Сікорок, що щось живо говорили, чи сперечалися. Ми вийшли на веранду. Янка в розкішній балевій сукні зі срібної лямі та зеленого шовку, з розпатланим волоссям, заплакана, клене чи відгрожується комусь, а Сташка понуро підтакує.

— Що сталося?

— Ще не спите? — питає Янка. — То галопом до нас, хай скину ту „кецку“, я розповім вам, яку мала нині „шпаргу“.

„Шпарга“ неабияка. Янка вибиралася від тижня на баль до офіцерського казина. Скопіювала собі сукню з львівської сенаторівни Балабанівни (тайну зрадила кравчиня), дістала карту вступу від вольного з казина й навіть узяла таксі, щоб „з шиком“ заїхати під будинок. Уже ввійшли на залю, — при дверях оглянули запрошення: панни Сікорські — в порядку. Коли тут догледіла їх сама Балабанівна, що сиділа з мамою — понура дівка, старе „чупірадо“ — у такій самій суконці, як Янка. Тільки ж Янка гарна й молода. Мама Балабанівна кинулась до комітетових з вимогою вилегітимувати Янку. Янка очевидно не могла показати особистого документу — вона ж не Сікорська, а Сікора . . . Тут Сташка як не зарегоче! Сміється й Янка крізь сльози, сміємося й ми обидві з сестрою. Янка продовжує, як то елегантні як ляльки старшини, кинулись їх брутально викидати з залі . . .

— Ах, Боже, чому я не вродилася графіяною? — лементує Янка, коли Сташка розстелює ліжка. — Ця проклята Балабанівна, вона мене ще затямить! Адже ж з князя Велсу беруть собі зразки, а тут, дивись яка цяця!

ЯК ПТАШКИ БУДУЮТЬ ГНІЗДЕЧКА?

(Докінчення зі ст. 26)

птах сидати на гніздо, коли має такі довгі ноги? Де він може їх умістити? От тому й гніздо будують таке високе, як їх ноги. Сідаючи на гніздо, він ноги спускає вниз. Оце гніздо вигідне до висиджування яєць. Мало того: сидячи на гнізді, флямінго ще й може зловити рибку, бо в нього довга шия. Отак дві праці відразу виконує птах: висиджує яєчка й не мусить іти шукати поживи, бо вона сама підпливає! От і все, що може сказати вам про тих птахів!

— А ви казали, що є ще ганчарки, які роблять цікаві гнізда з глини.

— Другим разом, дорогі дівчатка, мушу йти до праці. Про цю пташку, що живе в Америці, треба довше оповідати, а я не маю часу. Тим часом бувайте здорові!

Вуйко Квак із Клівленду

STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946

(Title 39, United States Code, Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION OF

OUR LIFE, published monthly, except August, at Philadelphia, Penna.,

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher, Ukrainian National Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin St. Editor, Lidia Burachynska, 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa. Managing Editor, Cecilia Gardecka, 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa. Business Manager, Helen F. D. Lototsky, 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa.

2. The owner is: Ukrainian National Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa.

President: Mrs. Helen F. D. Lototsky, 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

Vice-President: Mrs. Stefania Pushkar, 823 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

Rec. Secretary: Mrs. Helen Sluzar, 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

Fin. Sec'y: Mrs. Antonia Kulchucky, 2231 Fairmount Ave., Phila. 30, Pa.

Treasurer: Mrs. Anna Sywulak, 112 Dewey Rd., Melrose Park, Pa.

3. The known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

Helen F. D. Lototsky, President

Sworn to and subscribed before me this 18th day of September, 1959.

Emil Kulchucky, Notary Public

(My commission expires January 6, 1961).

Альбом народніх узорів ч. 1

10 кольорових таблиць

Взори з Київщини, Поділля, Гуцульщини, Городенщини, Сокальщини й Буковини.

Замовляти в „Базарі“

Ціна \$1.75

Українська жінка є господарна.

Вона щадить, а ошадності складає тільки в солідній фінансовій установі, такій як

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ

The Parma Savings Co.

В КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

- основана 1915 року;
- пережила велику господарську депресію в 1930 р. без ніяких втрат для депозиторів;
- ошадності обезпечені до 10,000.00 доларів Федеральною Агенцією;
- платить 4% на ошадності;
- привітна й шкора обслуга;
- понад 14,000,000.00 доларів майна.

ЦЕНТРАЛЯ:

5839 Ridge Road
CLEVELAND 29
(PARMA), OHIO
Tel.: TUxedo 4-8700

ФІЛІЯ:

(Ukrainian Office)
2190 Professor St.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. PRespect 1-3627

ЩАДІТЬ
ПО МОДЕРНОМУ

— ЩАДІТЬ
ЧЕРЕЗ
ПОШТУ

Платимо кошти пересилки

КОЖНЕ ЩАДНИЧЕ КОНТО
ОБЕЗПЕЧЕНЕ ДО \$10,000.00

Federal Savings & Loan
Insurance Corp.
WASHINGTON, D. C.

Кожна поштова скринка
це вхід до

The Parma Savings Co.

То не все одно ДЕ складати ошадності

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N Franklin St
Philadelphia 23, Pa
RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИРАКЮЗИ, Н. Й.

(Докінчення зі ст. 29)

які до цього часу не приймали участі в роботі Відділу. Особливе признання висловлюємо тим, хто провадив продаж печива за рахунок свого відпочинку, а саме: п.п. Бунецькій, Курилко, Гудзяк, Фраціян та Бішко.

Щиру подяку висловлюємо жінкам, які не належать до СУА, але відгукнулись на заклик нашого Відділу.

Валентина Гурська
Секретар 68 Відділу СУА.

... ПАССЕЙК, Н. ДЖ.

Цеголки на Дім СУА

Цеголки закупили: 7 шт. — каса Відділу, по 2 шт. — п-ні І. Свистун, по 1 шт. — пп. О. Порохняк, О. Площанська, С. Покора, М. Гаврилишин, М. Бакалець, І. Медвідь, Е. Оліярник, І. Цалар, Ю. Ратушна, А. Урбанович, В. Воронка, М. Мартинюк, М. Гурич, О. Моравська, Д. Овен, М. Стефанів, Д. Колатало, Л. Ігнат, І. Кулик, К. Бук, А. Ваньо, О. Домарадзька, Я. Герман, В. Гнатюк, Е. Лужняк, О. Смородзька, Г. Михитка, М. Химинець, І. Чайківська, М. Штибель, І. Яремко, Л. Сай, А. Мочула, О. Буртик, Е. Даньо, М. Ключас, Е. Рудницька, К. Яворська, С. Петеш, С. Квасовська, М. Безушко і О. Іванків. Разом 50 дол. Шире Спасибі!

З НЕСПОДІВАНОЇ ГОСТИНИ

В неділю, дня 25. липня родина і приятелі влаштували п-ву Дмитеркам у Наягара Фолс несподіванку з нагоди народження їх донечки Тетяни. Заїнялись тим місцеві пані, а господинею була п-ні Сембай. Гостина відбулася в городі п-ва Дмитерків, на свіжому повітрі, де всі гості знаменито забавлялись. При цій нагоді п-ні Леся Пришляк із Ст. Кетринс попросила присутніх зложити на УНО і пресовий фонд Нашого Життя. Збірка принесла 20 дол., які поділено по рівній частині.

Всім жертводавцям шире Спасибі, а ново-народженій Тетяні щастя Боже на довге і щасливе життя!

Присутня

БОГДАН ЛЕПКИЙ

Трилогія МАЗЕПА

В ШОСТИ ТОМАХ

МОТРЯ I	388 стор.
МОТРЯ II	306 стор.
НЕ ВБИВАЙ	416 стор.
БАТУРИН	396 стор.
ПОЛТАВА I	330 стор.
ПОЛТАВА II	428 стор.

ВИДАЄ

Видавництво Миколи Денисюка

що єдине має видавничий договір із Родиною сл. п. Богдана
Лепкого на право видання Трилогії МАЗЕПА

Ювілейне видання Трилогії МАЗЕПА Видавництва Миколи Денисюка, що появляється в Мазепинському Році, матиме 6 томів, друкованих на доброму білому папері і гарно опрацьованих в імітацію шкіри, з позолоченнями (люксусове видання, подібне до 14-томового видання Творів Шевченка).
Ціна за цілість дол. 18.00 від замовлень, зроблених до 30. вересня 1959 р. Ціна в продажю буде дол. 21.00. Замовлення приймається також без жадного завдатку.

Для вигоди друкуємо нижче картку замовлення. Просимо її підписати й прислати на адресу Видавництва:

MYKOLA DENYSIUK PUBLISHING COMPANY
2228 W. Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

— Тут відтяти —

До Видавництва М. Денисюка

ЗАМОВЛЕННЯ

Цим замовляю ювілейне видання Трилогії Мазепа Богдана Лепкого — шість томів — у ціні \$18.00 за післяплатою.

А Підпис:

Моя адреса:

.....
.....

(Адресу писати бльокшрифтом)